ВОЛИНСЬКЕ ОБЛАСНЕ УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ
ВОЛИНСЬКИЙ КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ
ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВНА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ

КАЛЕНДАР
ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ ВОЛИНІ
1996 РІК

Луцьк 1995

Упорядники: **Ксензук Е. С.**
Мігас М. В.

Відповідальні за випуск:
Кухарська Г. С.
Силюк А. М.

"Календар знаменних і пам"ятних дат Волині" подає матеріали про визначні події історії, громадсько-політичного і культурного життя області, ювілеї уродженців краю та видатних діячів, чиї життєві шляхи пролягли через Волинь.

Посібник відкривається хронологічним переліком основних дат 1996 року. Далі подаються число, місяць, назва події, текстова довідка і список літератури, у якому спочатку вказуються документи, потім книги, статті з періодичних видань, довідки та бібліографічні посібники.

"Календар знаменних і пам"ятних дат Волині" буде корисним для культосвітніх працівників, викладачів, студентів, краєзнавців.

ЗНАМЕННІ ТА ПАМ'ЯТНІ ДАТИ ВОЛИНІ НА 1996 РІК

січня	80 років від дня народження П.Ю.Трункіна /1916-1944/- Героя Радянського Союзу
січня	50 років від дня народження В.П.Мареничa /1946/ - заслуженого артиста України
січня	95 років від дня народження С.І.Бойка /1901-1930/ - секретаря Волинського окружкому КПЗУ
8 січня	75 років від дня народження В.П.Сенатора /1921-1944/- Героя Радянського Союзу
15 січня	125 років від дня народження А.Ю.Кримського /1871-1942/ - українського вченого, сходознавця, славіста і письменника
26 січня	110 років від дня народження М.Тележинського /1886-?/- українського композитора, діяча музичної культури
Січень	30 років від часу суду над волинськими дисидентами /1966/
4 лютого	250 років від дня народження Т.Костюшка /1746-1817/ - діяча польського національно-визвольного руху
4 лютого	90 років від дня народження Ю.С.Симоновича /1906-?/- українського живописця і графіка
5 лютого	100 років від дня народження Г.С.Фітіповича /1896-1987/ - краєзнавця, організатора музейної справи
9 лютого	115 років від дня народження О.К.Левицької /1881-1940?/ - української політичної та громадської діячки
14 лютого	40 років від дня створення Волинської державної обласної сільськогосподарської станції /1956/
25 лютого	125 років від дня народження Лесі Українки /1871 - 1913/ - видатної української письменниці
березня	70 років від дня народження Ф.О.Балабухи /1926-199?/- українського актора, народного артиста України
9 березня	182 роки від дня народження Т.Г.Шевченка /1814-1861/- видатного українського письменника і художника
березня	135 років від дня смерті Т.Г.Шевченка /1814-1861/ - видатного українського письменника і художника

18 березня	75 років від дня підписання Ризького мирного договору /1921/
19 березня	20 років від дня першого спектаклю Волинського обласного театру ляльок /1976/
20 березня	20 років від дня випуску перших метрів штучної шкіри на Луцькому заводі синтетичних шкір /1976/
24 березня	105 років від дня народження С.І.Вавілова /1891-1951/ - російського вченого-фізика, державного і громадського діяча
30 березня	95 років від дня народження О.Ф.Федорова /1901-1989/ - командира Чернігівсько-Волинського з"єднання партизанських загонів, двічі Героя Радянського Союзу
Березень	35 років від початку спорудження Луцького електроапаратного заводу /1961/
6 квітня	25 років від дня смерті І.Ф.Стравінського /1882-1971/ - композитора і диригента
15 квітня	110 років від дня народження М.С.Гумільова /1886-1921/ - російського поета
15 квітня	30 років від дня народження В.Я.Мороза /1936/ - українського дисидента, історика
19 квітня	95 років від дня народження М.А.Рокицького /1901-1944/ - українського художника
26 квітня	10 років від дня Чорнобильської трагедії /1986/
27 квітня	90 років від дня народження Є.С.Шабліовського /1906-1983/ - українського літературознавця
15 травня	35 років від дня відкриття Луцької дитячої художньої школи /1961/
28 травня	80 років від дня смерті І.Я.Франка /1856-1916/ - українського письменника, вченого і громадського діяча
30 травня	170 років від дня народження З.Сераковського /1826-1863/ - діяча польського, російського і литовського революційно-визвольного руху
30 травня	105 років від часу приїзду І.Я.Франка до Косачів у Колодяжне /1891/
4 червня	90 років від часу "Луцького прориву" /1916/

4 червня	65 років від дня народження Б.П.Певного /1931/ - українського художника, мистецтвознавця і журналіста
[illegible] червня	90 років від дня народження А.П.Бринського /1906-1981/ - командира партизанського з"єднання, Героя Радянського Союзу
[illegible] червня	65 років від дня смерті В.К.Липинського /1882-1931/- українського історика, публіциста, громадського і політичного діяча
22 червня	55 років від початку Великої Вітчизняної війни /1941/
28 червня - 10 липня	345 років Берестецької битви /1651/
28 червня	65 років від дня створення ВУО /1931/
29 червня	147 років від дня народження Олени Пчілки /1849-1930/ - української письменниці, етнографа, фольклориста, громадського діяча, матері Лесі Українки
1 липня	100 років від дня народження В.Ф.Покальчука /1896-1983/ - діалектолога, краєзнавця
16 липня	380 років від дня закладення в м.Луцьку фундаменту під будівництво костьолу Петра і Павла /1616/
25 липня	130 років від дня народження М.П.Левицького /1866-1932/ - українського письменника, педагога, суспільно-культурного діяча
28 липня	60 років від дня народження Р.Н.Димнича /1936-1986/- краєзнавця і педагога
29 липня	10 років від дня смерті Н.М.Ужвій /1898-1986/ - української актриси, народної артистки СРСР
1 серпня	83 роки від дня смерті Лесі Українки /1871-1913/ - видатної української письменниці
2 серпня	70 років від дня народження М.Р.Чорної /1926/ - української вишивальниці, заслуженого майстра народної творчості України
5 серпня	85 років від дня завершення Лесею Українкою драми-феєрії "Лісова пісня" /1911/
24 серпня	5 років від дня прийняття "Акту проголошення незалежності України"/1991/

27 серпня	140 років від дня народження І.Я.Франка /1856-1916/- українського письменника, вченого і громадського діяча
27 серпня	95 років від дня смерті Г.О.Мачтета /1852-1901/ - російського письменника, діяча революційного народницького руху
7 вересня	105 років української еміграції /1871/
12 вересня	100 років від дня завершення Лесею Українкою драми "Блакитна троянда" /1896/
15 вересня	75 років від дня народження С.В.Мілашенкова /1921 - 1944/ - Героя Радянського Союзу
2 жовтня	10 років від дня смерті Ф.І.Радчука /1902-1986/ - українського актора, народного артиста України
4 жовтня	66 років від дня смерті Олени Пчілки /1849-1930/ - української письменниці, етнографа, фольклориста, громадського діяча
9 жовтня	25 років від дня відкриття Лобненського музею партизанської слави /1971/
Жовтень	400 років Берестейської унії /1596/
Жовтень	150 років від часу перебування Т.Г.Шевченка на Волині /1846/
8 листопада	65 років від дня народження Р.Г.Метельницького /1931/- українського архітектора
9 листопада	15 років від дня смерті Л.Я.Лежанської /1947-1981/ - української поетеси
15 листопада	70 років від дня початку Володимир-Волинського судового процесу "151" /1926/
17 листопада	95 років від дня народження Г.Ю.Жежко /1901-1977/ - української поетеси
22 листопада	55 років від дня народження М.Ю.Малиновської /1941-1983/ - української письменниці та критика
1 грудня	5 років від дня Всеукраїнського референдуму, який підтвердив волю народу України до незалежності /1991/
4 грудня	45 років від дня створення самодіяльного народного ансамблю пісні і танцю України "Колос" /1951/

17 грудня 75 років від дня смерті Габріелі Запольської /1857-1921/ - польської письменниці і актриси

18 грудня 145 років від дня народження М.В.Кружевського /1851-1887/ - польського вченого-мовознавця

25 грудня 25 років від дня здачі в експлуатацію першої черги Ковельського заводу сільськогосподарських машин /1971/

27 грудня 15 років від дня здачі в експлуатацію Луцького заводу великопанельного домобудування /1981/

28 грудня 20 років від дня введення в дію першої черги Нововолинського заводу спеціального технологічного обладнання /1976/

30 грудня 50 років від дня введення в дію Луцької швейної фабрики /1946/

940 років від дня народження Нестора-літописця, автора "Повісті временних літ" /1056/

420 років від часу завершення будівництва церкви Загорівського Різдво-Богородичного монастиря /1576/

360 років від часу заснування Білостоцького монастиря /1636/

360 років від часу спорудження у с.Білосток Михайлівської церкви /1636/

350 років від часу заснування жіночого Могилинського монастиря /1646/

225 років від часу спорудження у с.Вишеньки дерев"яного костьолу /1771/

225 років від дня народження А.Фелінського /1771-1820/ - польського письменника і педагога

140 років від дня народження М.І.Теодоровича /1856 - 30-ті рр. XX ст./ - історика-краєзнавця, церковного діяча

120 років від часу видання альбому Олени Пчілки "Український народний орнамент" /1876/

110 років від часу виходу збірника Олени Пчілки "Думки-мережанки" /1886/

80 років — від дня народження В.В.Ізмайлова /1916-1943/ - одного з керівників Луцького антифашистського підпілля

70 років — від часу заснування газети "Українська Нива" /1926/

40 років — від часу створення Волинської організації самодіяльних композиторів /1956/

I СІЧНЯ

80 років від дня народження П.Ю.Трункіна /1916-1944/ - Героя Радянського Союзу

І січня 1916 р. у с.Приволзькому, тепер Саратовської області /Росія/, народився Павло Юхимович Трункін. За мужність і героїзм, проявлені в боях з німецько-фашистськими загарбниками, кулеметник 3-го мотострілецького батальйону 21-ої гвардійської Червонопрапорної мотомеханізованої бригади рядовий П.Ю.Трункін 24 травня 1944 р. удостоєний звання Героя Радянського Союзу. Брав участь у боях за визволення Волині. Помер від ран у Луцькому госпіталі, похований на меморіалі Вічної Слави у м.Луцьку.

Література:

Венков Б.С. Первый на плацдарме: Трункин Павел Ефимович // Венков Б.С. Герои Карпат. - Ужгород, 1972. - С.27-28, 204.

Кривенков С. Бьем врага на его земле // Солдатские письма. - М., 1965. - С.428-430.

Лянгас Л. Є в Луцьку вулиця... // Рад.Волинь. - 1979. - 21 верес.

Радухевич М. Волзький богатир // Рад.Волинь. - 1973. - 5 жовт.

x x

x

Трункин Павел Ефимович // Герои Советского Союза: Крат.биогр. словарь. - М., 1988. - Т.2. - С.603.

Трункін Павло Юхимович // Їх славні імена: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1985. - С.60.

I СІЧНЯ

50 років від дня народження В.П.Маренича /1946/ - заслуженого артиста України

І січня 1946 р. у м.Кривий Ріг народився Валерій Петрович Маренич - заслужений артист України /з 1979/. Закінчив Луцьке культосвітнє училище. У 1972 р. спільно з А.О. та С.О. Мареничами створив при Волинській філармонії вокальне тріо. В репертуарі - українські народні пісні, пісні сучасних композиторів та народів світу.

Література:

Лис В. З джерела і сонця // Волинські горизонти. - Львів, 1980. - С.56-58.

Співає тріо Мареничів. - К.: Муз.Україна, 1993. - 64 с.

Антоніна Маренич: "Ми зараз у пошуку" // Робітн.газ. - 1995.- 6 лип.

Ворон В. "Він свою всю пташину до гніздечка кличе" // Мол.ленінець. - 1990. - 4 серп.

Берекета Б. Нібя й ті Мареничі, й не ті... // Голос України.- 1994. - 30 берез.

Данилюк В. Хочемо залишитися народними // Мол.ленінець. - 1989. - 8 лип.

Зубчук К. "20 років тріо Маренич" // Волинь. - 1994. - 10 лют.

Зубчук К. У тріо Мареничів - "ще не вечір" // Волинь. - 1994.- 12 берез.

Корецька К. Тріо Мареничів: 20 років творч. діял. // Нар.трибуна. - 1994. - 16 лют.

Лепша І. Пісня з селянської хати // Соц. культура. - 1988. - № 4. - С.40.

Мареничі заслуговують більшого визнання: Лист нар. депутата України Л.Лук"яненка // Волинь. - 1995. - 21 жовт.

Пацук І. "...Солов"їно тріо Мареничів співа" // Робітн.газ.- 1994. - 11 трав.

Тріо, яке зачарувало світ // Мол.Волинь. - 1994. - 28 січ.

Якименко Н. Три голоса - судьба одна // Правда Украины. - 1994. - 1 февр.

x x
x

Мареничі // Митці України: Енцикл. довід. - К., 1992. - С.841-842.

7 СІЧНЯ

95 років від дня народження С.І.Бойка
/1901-1930/ - секретаря Волинського окружкому КПЗУ

7 січня 1901 р. у с.Потуржин Томашівського повіту на Холмщині /тепер Польща/ народився Степан Іванович Бойко - діяч КПЗУ. В 1930 р. став секретарем Волинського окружкому КПЗУ. Влітку цього ж року керував селянськими страйками у Луцькому, Володимир-Волинському, Горохівському та Ковельському повітах. Восени був заарештований та ув"язнений у Луцьку тюрму, де за однією з версій, був закатований.

Література:

Грушка Є., Петрушак Н. Степан Іванович Бойко. - Львів: Каменяр, 1973. - 126 с.

Заболотний І. Про нього в народі співають пісні // Герої Червоної Волині. - Львів, 1970. - С.84-97.

Павловський П.П., Каліщук О.М. Натхненник і борець за національне відродження українського народу С.І.Бойко // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, 1991. - С.105.

Петронюк Р.В. За справу народну // На чолі визвольної боротьби: Спогади колиш. актив. діячів КПЗУ. - К., 1965. - С.160-173.

Радченко Н. Товариш Степ // Рад.Волинь. - 1984. - 27 квіт.

x x
x

Бойко Степан Іванович // Борці за возз"єднання: Біогр.довід.- Львів, 1989. - С.35-36.

Бойко Степан Іванович // УРЕ. - 2-е вид.- К., 1980. - Т.1.- С.509.

8 СІЧНЯ

75 років від дня народження В.Т.Сенатора /1921-1944/ - Героя Радянського Союзу

8 січня 1921 р. у м.Сміла Черкаської області народився Василь Трохимович Сенатор. За 243 успішних бойових вильотів, за героїзм, проявлений в боях з німецько-фашистськими загарбниками, штурман ланки 10-го гвардійського авіаційного полку 3-ої гвардійської дивізії гвардії капітан В.Т.Сенатор 18 вересня 1943 р.удостоєний звання Героя Радянського Союзу. Загинув у бою при звільненні Волинської області. Похований у м.Луцьку на меморіалі Вічної Слави.

Література:

Тронько П. Защищая Советскую Родину. - М.: Мол.гвардия, 1979.- 336 с.

Про В.Сенатора - с.280.

Кот О. Вилітали у бій орли // Рад.Волинь. - 1974. - 23 лют.

Кот О. Відважний авіатор // Мол.ленінець. - 1981. - 22 січ.

Лянгас Л. Мужній штурман // Мол.ленінець. - 1979. - 14 квіт.

Радулевич М. Його виховав полк // Рад.Волинь. - 1973. - 8 верес.

x x

x

Сенатор Василий Трофимович // Герои Советского Союза: Крат. биограф. словарь. - М., 1988. - Т.2. - С.439.

Сенатор Василь Трохимович // Їх славні імена: Бібліогр.покажч.- Луцьк, 1985. - С.58-59.

15 СІЧНЯ

125 років від дня народження А.Ю.Кримського /1871-1942/ - українського вченого, сходознавця, славіста і письменника

15 січня 1871 р. у м.Володимирі-Волинському народився Агатангел Юхимович Кримський - український вчений, сходознавець, славіст і письменник, академік АН України /з 1919/, заслужений діяч науки України /з 1940/, нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора /1940/. Незаконно репресований. Помер у лікарні Кустанайської тюрми у січні 1942 р.

Література:

Кримський А. Твори: В 5т. - К.: Наук.думка, 1972-1973. - Т.1-5.

Агатангел Кримський // Історія України в особах, XIX-XX ст. - К., 1995. - С.420-425.

Богдан С.К. Леся Українка і А.Ю.Кримський // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, 1991. - С.55-57.

Богдан С.К. А.Ю.Кримський про мову української науки // Шоста Всеукраїнська конференція з історичного краєзнавства. - Луцьк, 1993. - С.438-439.

Боркалець М.М. А.Ю.Кримський у колі своїх сучасників. - К.: Т-во "Знання", 1990. - 48 с.

Гирич І.Б., Кіржаєв С.М. До історії Всеукраїнської Академії Наук: Михайло Грушевський і Агатангел Кримський // Український археографічний щорічник. - К., 1992. - Вип.І. - С.332-351.

Головех В.І. Визначний представник світової науки і культури Агатангел Кримський /1871-1942/ // Шоста Всеукраїнська конференція з історичного краєзнавства. - Луцьк, 1993. - С.436-437.

Григораш А.М. А.Е.Крымский как филолог-энциклопедист // Шоста Всеукраїнська конференція з історичного краєзнавства. - Луцьк, 1993. - С.438.

Данилюк О.О. Іноземні мови в житті А.Кримського // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, 1991. - С.70.

Данилюк Н.О. Лексикографічна діяльність А.Ю.Кримського // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, 1991.- С.68-69.

ДО 120-річчя з дня народження А.Ю.Кримського // Укр.мовознавство: Міжвід. наук. зб. - К., 1992. - Вип.19. - С.3-58.

Пріцак О. Про Агатангела Кримського // Україна: Наука і культура. - К., 1991. - Вип.25. - С.103-120.

Ситник А.М. Наш земляк - А.Ю.Кримський // Минуле і сучасне Волині: Краєзнавство: історія, здобутки, перспективи.- Луцьк, 1992.- С.19-20.

Славутич Я. Агатангел Кримський // Славутич Яр. Розстріляна муза. - К., 1992. - С.63-67.

Сорока М. Агатангел Кримський // З порога смерті: Письменники України - жертви сталін. репресій. - К., 1991. - С.278-282.

Шевчук В. Феномен Агатангела Кримського // Шевчук В. Дорога в тисячу років: Роздуми, статті, есе. - К., 1990. - С.303-308.

Штинько В.С. Агатангел Кримський // Волинський календар, 1992.- Луцьк, 1991. - С.7-8.

Агатангел Кримський // Укр.мова і літ. в шк. - 1991. - № 12.- С.75-76.

Академік, поет, перекладач // Нар.трибуна. - 1991. - 12 січ.

Борисенко В. Агатангел Кримський як фольклорист і етнограф // Нар.творчість та етнографія. - 1991. - № 3. - С.39-42.

Веркалець М. Не зраджу тебе, Україно // Освіта. - 1994. - 20 квіт.

Веркалец М.Н. Озаренный Востоком // Відродження. - 1995. - № 1. - С.68-71.

Гуць М.В. Подвижник на ниві науки й культури // Укр. мова і літ. в шк. - 1991. - № 7. - С.26-33.

Ільєнко І. Хватальна евакуація: За слід.справою А.Кримського // Літ.Україна. - 1990. - 25 жовт.

Кищенко І. Чорна "емка" для академіка Кримського // Наука і суспільство. - 1995. - № 1-2. - С.52-55; 87.

Криса Б. Агатангел Кримський і його візія України // Просвіта.- 1992. - № 23. - С.7.

Мицик В. Живу самою гадкою про народ // Культура і життя. - 1991. - 19 січ.

Пріцак О. Агатангел Кримський // Київ.старовина. - 1992. - № 1.- С.11-26.

Пушкар Н.Ю. "Закарбована мить" // Мол.ленінець. - 1989. - 26 листоп.

Циганкова Е. "Для багатьох він був розрадою" // Вісник АН України. - 1993. - № 3. - С.66-67.

x x

x

Кримський Агатангел // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1994. - Т.3. - С.1184.

Кримський Агатангел Юхимович // Короткий довідник з історії України. - К., 1994. - С.132-133.

26 СІЧНЯ

110 років від дня народження М.Тележинського /1886-?/ - українського композитора, діяча музичної культури

26 січня 1886 р. у с.Булаї Бердичівського повіту на Волині народився Михайло Тележинський - український композитор, діяч музичної культури. Навчався у Київській духовній семінарії. Деякий час співав у хорі О.Кошиця. Спричинився до відродження музичного

хорового мистецтва на Волині. У 20-30-ті роки працював у Володимирі-Волинському, Луцьку, Ковелі. З приходом Радянської влади був репресований.

Література:

Шиманський П.Й. Композитори Волині початку XX ст.// Минуле і сучасне Волині: Краєзнавство: історія, здобутки, перспективи. - Луцьк, 1992. - С.128-129.

С І Ч Е Н Ь

30 років від часу суду над волинськими дисидентами /1966/

У січні 1966 р. Волинський обласний суд засудив працівників Луцького педагогічного інституту В.Мороза та Д.Іващенка відповідно на 4 і 2 роки таборів суворого режиму за антирадянську націоналістичну пропаганду і агітацію. Засуджені відбували покарання у Мордовських таборах.

Література:

Гуменюк Н. І в житі не знаходили життя // Нар. трибуна. - 1993. - 15 верес.

Іващенко Д. Від Луцька до Яваса // Нар. трибуна. - 1991. - 19, 26 січ.

Іващенко Д. За колючим дротом // Нар. трибуна. - 1991. - 15, 22 черв.

Іващенко Д. Сім місяців у слідчому ізоляторі // Нар. трибуна.- 1990. - 25 жовт.

Ковальчук Л. Нас було семеро // Волинь. - 1993. - 21, 23, 30 верес.; 2 жовт.

Мороз В. Шістдесяті роки в Україні // Всесвіт. - 1993. - № 9-10. - С.182-187; № 11-12. - С.152-161.

Коротя В. Той самий Валентин Мороз // Рад.Волинь. - 1991. - 14 листоп.

Півень В. В.Мороз: "Залишайтесь завжди такими..." // Нар. трибуна. - 1992. - 14 жовт.

Чорновіл В. Правосуддя чи рецидиви терору? // Київ. - 1992. - - С.12-51.

4 ЛЮТОГО

250 років від дня народження Т.Костюшка /1746-1817/ - діяча польського національно-визвольного руху

4 лютого 1746 р. у маєтку Меревщизна біля Бреста /Білорусія/ народився Тадеуш Костюшко - польський революціонер і політичний діяч. З 1755 по 1759 рік разом з братом Йосифом навчався у Любешівській школі піарів. Брав участь у визвольній війні американських колоній. У 1788-1792 рр. проводив реорганізацію коронних військ. За битву під Зеленцями проти російських військ був нагороджений орденом Віртуті Мілітарі. Після поразки у 1794 р. польської армії заарештований до 1796 р. і ув"язнений. Помер у Швейцарії.

Література:

Киричук М. Волинь земля українська: Оповіді з історії Волині у 2 т. - Луцьк: Надстир"я, 1995. - 390 с.

Про Т.Костюшка - с.343-345.

Огнева О. Любешівська школа піарів: вчителі та учні // Історія релігій в Україні: Тези повідомл. Ш круглого столу. - К.; Львів, 1993. - С.83-84.

Островер Л.И. Тадеуш Костюшко. - М.: Мол.гвардия, 1961. - 272с.

Бренчук О. Тадеуш Костюшко в Любешові // Рад.Волинь. - 1991.- 1 серп.

Черняк М. "Себе перемогти...": Із життя Т.Косцюшка на Поліссі // Нове життя. - 1987. - 11, 14. 19, 21 черв.

x x

x

Косцюшко Тадеуш // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1980. - Т.5. - С.453.

4 ЛЮТОГО

90 років від дня народження Ю.С.Симоновича /1906-?/ - українського живописця і графіка

4 лютого 1906 р. у с.Піски, тепер Волинської області, народився Юрій Семенович Симонович - український живописець і графік. У 1924-1926 рр. навчався у Почаєві, в 1926-1931 рр. - у Львівській

школі монументального живопису. Викладав малювання у середніх навчальних закладах м.Кременця. Серед його творів - "Набіг татар" /1952/, "М.Лисенко слухає лірника" /1954/, "Т.Г.Шевченко на Волині" /1965/, виконані у традиційно-реалістичній манері.

Література:

Симонович Юрій Семенович // Словник художників України. - К., 1973. - С.209.

6 ЛЮТОГО

100 років від дня народження Г.С.Філіповича /1896-1987/ - краєзнавця, організатора музейної справи

6 лютого 1896 р. у м.Берестечку, тепер Горохівського району, народився Григорій Стахович Філіпович - краєзнавець, організатор музейної справи. Учителював на Київщині, а з 1946 р. - у Берестечківській середній школі. Був організатором і громадським директором Берестечківського історичного музею, відкритого у 1963 р. Досліджував історію Берестечка і його околиць.

Література:

Філіпович Г. С.М.Будьонний у Берестечку // Буд.комунізму. - 1978. - 23 лют.

Філіпович Г. "Мурований стовп" // Буд.комунізму. - 1978. - 26 верес.

Філіпович Г. Наше рідне Берестечко // Буд. комунізму. - 1979. 29 листоп.

Філіпович Г. Нескорені // Буд.комунізму. - 1978. - 6 трав.

Філіпович Г. Перші дні свободи // Рад.Волинь. - 1965. - 31 груд.

Філіпович Г. Під містечком Берестечком // Буд.комунізму. - 1979. - 27 січ.

Філіпович Г. У Росію через Берестечко // Буд.комунізму. - 1978. - 1 лип.

Філіпович Г. Це було в нашому Берестечку // Буд.комунізму. - 1967. - 23 груд.

x x
x

Димнич Я. Закоханий у рідний край // Буд.комунізму. - 1986. - 6 лют.

Ощуркевич О. Розповідає історія району // Рад.Волинь. - 1963.- 19 трав.

Пирожко С. Слово має історія... // Буд.комунізму. - 1962. - 11 тра .

Шпанько Д. Створено руками всіх // Буд.комунізму. - 1963. - 22 черв.

9 лютого

115 років від дня народження О.К.Левчанівської /1881-1940?/ - української політичної та громадської діячки

9 лютого 1881 р. у с.Городно на Волині народилася Олена Карпівна Левчанівська /дівоче прізв. - Гродзінська/ - українська політична і громадська діячка. Отримала домашню освіту. У 1903 р. в Петербурзі екстерном здала іспит зрілості та поступила на філософський факультет Віденського університету, який не закінчила через сімейні обставини. У 1905 р. вийшла заміж і переїхала у Петербург, а потім у Москву, де закінчила історичний відділ Вищих жіночих курсів. У 20-х рр., проживаючи у маєтку батька у с.Линів тепер Локачинського району, очолювала добродійну секцію товариства "Просвіта". Активно займалася освітньою та громадською роботою. організовувала школи, викладала в них. До жодної політичної партії не належала. У 1922 р. обрана в сенат Речі Посполитої, де захищала права українського народу. Входила у комісію закордонних справ. Як член міжнародної жіночої Ліги миру і свободи виступала у Празі, Женеві, Парижі, відстоюючи права українців у Польщі.

24 грудня 1939 р. заарештована органами НКВС, знаходилася у Луцькій в"язниці. Потім депортована у Казахстан, де, очевидно, в 1940 р. загинула. Обставини смерті не з"ясовані.

Література:

Левчанівська І.О. О.Левчанівська про першу світову війну: "Щоденник. Статті" // Документально-художня проза про першу світову війну: Матеріали і тези доп. та повідомл. міжнар. наук.-теорет.конф.- Луцьк. 1991. - С. 130-134.

Луговий О. Олена Левчанівська // Луговий О. Визначне жіноцтво України: Іст. життєписи. - К., 1994. - С.290.

Берекета Б. Сенаторка з Волині // Голос України. - 1992. - 25 лют.

Віренко Н. Прохання про реабілітацію // Нар. трибуна. - 1994. - 12 лют.

Гуменюк Н. Душа своїх убивць переживе // Нар.трибуна. - 1991. - 15 лют.

Гуменюк Н. Олена Левчанівська: Таємниця № 43/3-37 // Нар.трибуна. - 1995. - 24 лют.

Грабаровська Н. Портрет жінки в інтер"єрі доби // Волинь.- 1995. 7 берез.

Левчанівська І. Личів і Гродзінські // Нар.трибуна. - 1991. - 10 лип.

Левчанівська І. Сором нам на весь світ // Нар.трибуна. - 1990. - 29 листоп.

Левчанівська І. Спогади про маму // Волинь. - 1991. - № 1. - С. 136-141.

Рубан М. Дух і слово - криця // Укр.культура. - 1993. - № 3-4. - С. 28-29.

Свідчаний М. І так собі наврочила... // Колг.правда. - 1991. - 29 серп.

Школі присвоєно ім"я Олени Левчанівської // Волинь. - 1995. - 1 квіт.

x x

x

Левчанівська Олена // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1994. - Т.4. - С. 1270.

14 ЛЮТОГО

40 років від дня створення Волинської державної обласної сільськогосподарської дослідної станції /1956/

14 лютого 1956 р. на базі радгоспу в с.Рокині Луцького району створено Волинську державну обласну сільськогосподарську станцію.

У 1986 р. на її базі утворено науково-виробниче об"єднання "Еліта", яке пропонує господарствам області розроблену грунтозахисну, енергозберігаючу систему обробітку грунтів і використання мікроелементів у зерново-бурякових сівозмінах, нові технології вирощування озимої пшениці, жита, ярого ячменю, систему їх захисту. Щорічно в області впроваджується 25-30 наукових розробок. Побудовано агромістечко, завдяки чому с.Рокині у 1989 р. одержало статус селища міського типу.

Література:

Лагановський Л. Василь Битов: "Еліта" - частина Української аграрної академії // Волинь. - 1995. - 3 січ.

Лагановський Л. "Еліта" вчить і вчиться // Рад.Волинь. - 1989. - 28 жовт.

Лапків М. На службі в господарств // Слава праці. - 1986. - 25 груд.

Марценюк П. Щоб вийти на нові рубежі // Рад.Волинь. - 1987. - 17 берез.

Оксенюк П. В гостях у науковців // Рад.Волинь. - 1980. - 20 верес.

Селекційне досягнення волинян // Волинь. - 1994. - 22 груд.

Ткач В. Розраховую на розуміння і підтримку // Слава праці. - 1990. - 10 лют.

25 ЛЮТОГО

125 років від дня народження Лесі Українки /1871-1913/ - видатної української письменниці

25 лютого 1871 р. у м.Новограді-Волинському, тепер Житомирської області, народилася Леся Українка /псевдонім: справжнє прізвище - Косач-Квітка Лариса Петрівна/ - видатна українська письменниця, громадський діяч. Значна частина її життя пов"язана з Волинню. У 1879-1880 і 1890-1891 рр. сім"я Косачів жила у Луцьку, в с.Колодяжне під Ковелем мала садибу, що була майже постійним місцем її проживання. У Луцьку Леся Українка написала свій перший вірш "Надія". На Волині вона розпочала і написала близько 80 творів. Вершиною її творчості стала драма-феєрія "Лісова пісня", на яку поетесу надихнула рідна Волинь. Померла в м.Сурамі у Грузії.

Література:

Українка Леся. Зібрання творів: У 12 т. - К.: Наук.думка, 1975-1979.-Т.1-12.

Українка Леся. Грай, моя пісне : /Поезії, напис. на Волині/.- Луцьк, 1990. - Т.1,2.

Українка Леся. Мрії зламане крило: Зб.творів, док. і спогадів.- К.: Веселка, 1993. - 222 с.: іл.

Українка Леся. На крилах пісень: Поезії. - К.: Веселка, 1994.- 128 с.

Українка Леся. Хвилі моєї туги. - Львів: Каменяр, 1991. - 118 с

x x

x

Історія української культури /За загал. ред. І.Крип"якевича. - К.: Либідь, 1994. - 650 с.

Про Лесю Українку - с. 398-402.

Леся Українка // Історія України в особах, XIX-XX ст. - К., 1995. - С. 143-150.

Луговий О. Лариса Косач-Квітка /Леся Українка/ //Луговий О. Визначне жіноцтво України: Іст. життєписи. - К., 1994. - С. 227-229.

Мороз М.О. Літопис життя та творчості Лесі Українки. - К.: Наук. думка, 1992. - 630 с.

Одарченко П. Леся Українка: Розвідки різних років. - К., 1994.- 239 с.

Ошуркевич О.Ф. Найрідніший рідний край - Волинь: Путівник. - Львів: Каменяр, 1991. - 78 с.

Пилип"юк В. До тебе полинуть: Фотоальбом. - К.: Мистецтво, 1991. - 126 с.

Рисак О.О. Лесин дивосвіт. - Львів: Світ, 1992. - 184 с.

Шумрикова Л.П. Волинь і Леся Українка // Шоста Всеукраїнська конференція з історичного краєзнавства. - Луцьк, 1993. - С. 458-459.

Ягищук О. Ой, чи так красно в якій країні, як тут на нашій рідній Волині!: /Волин. фольклор в творчості Лесі Українки/ // Волинь і Волинь-зарубіжна: Тези доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф. - Луцьк, 1994. - С. 188-191.

Абліцов В. Леся Українка - емігрантка? // Голос України. - 1995. - 25 лют.

Аркушин Г. Варіанти імені, жартівливі прізвиська, псевдоніми та криптоніми Лесі Українки // Дивослово. - 1995. - № 2. - С.15-16.

Берекета Б. Пам"ять, що завжди з нами // Віче. - 1995. - 10 берез.

Волинь у листах Лесі Українки // Волинь. - 1993. - 23 лют.

Гуменюк Н. Плачуть сірі дощі у білім будиночку Лесі // Нар. трибуна. - 1995. - 27 черв.

До ювілею Лесі Українки // Волинь. - 1995. - 23 верес.

Ігнатенко М. Леся, ми і європейська культура XX ст. // Слово і час. - 1995. - № 3. - С. 48-54.

Лесині іменини // Волинь. - 1995. - 28 лют.

Листи Лесі Українки до Михайла Кривинюка // Дніпро. - 1995. - № 5-6. - С. 84-109.

Мазяра Л. Слово промені запалених пісень // Віче. - 1995. - 28 лип.

Мартиненко В.О. Леся Українка // Початк. шк. - 1995. - № 2.- С. 33-34.

Невідомий лист Лесі Українки // Волинь. - 1995. - 23 лют.

Одарченко П. Михайло Грушевський і Леся Українка // Нар.газ. - 1995.- № 19. - С.5.

Петрушак К. До сторіччя "невільничих пісень" Лесі Українки // Справедливість. - 1995. - 24 лют.

Святовець В. "В дітей мені хотілося перелити свою душу..." // Київ. - 1995. - № 6. - С. 146-148.

Сліпушко О. Незнана Леся Українка // Дніпро. - 1995. - № 5-6.- С. 81-83.

Федорук Л. Останній жар серця // Вісті Ковельщини. - 1995. - 9 серп.

Федорук Л. Поезії вогнистий промінь // Вісті Ковельщини. - 1995. - 25 лют.

Шкамерда С. Зустрічі з Лесею Українкою // Волинь. - 1995. - 25 лют.

x x

x

Українка Леся // Короткий довідник з історії України. - К., 1994. - С. 221.

Леся Українка і Волинь: Бібліогр. покаж. - Луцьк, 1990. - 51с.

2 БЕРЕЗНЯ

70 років від дня народження Ф.О.Балабухи /1926-1990/- українського актора, народного артиста України

2 березня 1926 р. у с.Вищетарасівка, тепер Дніпропетровської області, народився Федір Олексійович Балабуха - український актор, народний артист України /з 1976/. У 1946 р. закінчив студію при Запорізькому українському музично-драматичному театрі. Працював у Запорізькому, Мелітопольському, Херсонському пересувному, Ніжинському музично-драматичних театрах. У 1954-1983 рр. був актором Волинського українського музично-драматичного театру ім.Т.Г.Шевченка. Грав ролі Василя /"Циганка Аза" М.Старицького/, Шельменка /"Шельменко - денщик" Г.Квітки-Основ"яненка/, Тараса Шевченка /"Серце поета" М.Левченка/ та ін.

Література:

Балабуха Ф.О. З людьми, для людей // Рад.Волинь. - 1977. - 25 верес.

Колісник Т. Подвійний ювілей // Мол.ленінець. - 1976. - 1 квіт.

Федір Олексійович Балабуха: Некролог // Рад.Волинь. - 1990.- 16 черв.

Філатенко А. Актор і його ролі // Рад.Волинь. - 1976. - 28 берез.

Філатенко А. Творчість митця // Рад.Волинь. - 1975. - 5 листоп.

Юрченко В. Разом зі своїм героєм // Культура і життя. - 1982.- 3 жовт.

x x

x

Балабуха Федір Олексійович // Митці України: Енцикл. довід. - К., 1992. - С. 43.

9 БЕРЕЗНЯ

I82 роки від дня народження Т.Г.Шевченка /I814-I86I/ - видатного українського письменника і художника

9 березня I814 р. у с.Моринці на Черкащині народився Тарас Григорович Шевченко - видатний український поет, художник, мислитель. У I846 р. за завданням Київської археографічної комісії побував на Волині, зокрема, у Дубно, Острозі, Корці, Новограді-Волинському. За даними деяких дослідників відвідав також м.Берестечко, у селах Секунь і Вербки зробив замальовки старих церков. Поїздка на Волинь знайшла своє відображення у його повістях "Варнак", "Прогулка с удовольствием и не без морали", серії малюнків і грав"юр. Про події битви під Берестечком I65I р. написав вірш "Ой чого ти почорніло, зеленеє поле" /I847/.

Література:

Шевченко Т.Г. Повне зібрання творів: У I2 т. - К.: Наук. думка, I989.

Історія української культури / За загал..ред. І.Крип"якевича.- К.: Либідь, I994. - 656 с.

Про Т.Г.Шевченка - с. 3I9-336, 542-547.

Берекета Б. Чи малював Шевченко церкву в селі Вербці // Голос України. - I995. - 26 квіт.

Зінченко О. Пам"ятник Кобзареві у Нововолинську // Волинь. - I995. - 26 серп.

Зубчук К. Геній українського народу: У Луцьку урочисто відкрито пам"ятник Тарасові Шевченкові // Волинь. - I995. - II берез.

Король В.Ю. Доля // Трибуна. - I995. - № 3-4. - С.I6-I7.

Куделя М. Тарасова світлиця в с.Буяні // Нар.трибуна. - I995.- 2I квіт.

Овчар П. Коли ж народився великий Кобзар? // Літ.Україна. - I995. - 23 берез.

Пахаренко В. Незбагненний Апостол // Неопалима купина. - I995.- № I-2. - С. 5-64.

Потапчук Л. Наукова подорож Тараса Шевченка на Волинь // Нар. трибуна. - I995. - I5 верес.

Смілянська В. Шевченків світ // Слово і час. - 1995. - № 3. - С. 20-24.

Шевельов Ю. Як творив Шевченко - поет // Слово і час. - 1995. - № 4. - С. 24-26.

Штинько В. День пам"яті Кобзаря у Луцьку // Волинь. - 1995. - 25 трав.

10 БЕРЕЗНЯ

135 років від дня смерті Т.Г.Шевченка /1814-1861/ - видатного українського письменника і художника[x]

Див. 9 березня.

18 БЕРЕЗНЯ

75 років від дня підписання Ризького мирного договору /1921/

18 березня 1921 р. у м.Ризі /Латвія/ підписано мирний договір між РРФСР і УРСР з одного боку та Польщею - з другого про припинення війни і нормалізацію відносин. Польща визнала УРСР. Правобережна Україна була поділена: Холмщина, Підляшшя, Західна Волинь та Західне Полісся відійшли до Польщі, Східна Волинь - до Радянської України. Було утворене Волинське воєводство з центром у Луцьку. Ризький мирний договір анульовано урядом СРСР 17 вересня 1939 р.

Література:

Історія Волині: З найдавніших часів до наших днів. - Львів: Вид-во при Львів. держ. ун-ті "Вища шк.", 1988. - 235 с.

Про умови Ризького договору - с.85.

Історія міст і сіл Української РСР: Волинська область. - К.: Вид-во АН УРСР, 1970. - 746 с.

Підписання Ризького договору - с.24.

19 БЕРЕЗНЯ

20 років від дня першого спектаклю Волинського обласного театру ляльок /1976/

19 березня 1976 р. у м.Луцьку відбувся перший спектакль обласного театру ляльок. Театр завоював симпатії юних глядачів не тільки Волині, але й України. Особливою популярністю у глядачів користуються вистави на мотиви українських народних казок. У 1981 р. його нагороджено Дипломом Ш ступеня республіканського туру Всесоюзного фестивалю ТЮГів і театрів ляльок, а у 1984 р. – Дипломом П ступеня. У 1986, 1989 рр. на базі театру проведено фестивалі театрів ляльок України, а у 1992, 1994 рр.– Міжнародні фестивалі театрів ляльок "Різдвяна містерія" та симпозіум з проблем вертепного дійства.

Література:

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. – Львів: Світ, 1991.– 192 с.

Про Волинський обласний театр ляльок – с.172.

Богдашевський Ю. Не ховаючись за ширму // Укр.театр. – 1986.– № 4. – С.17–20.

Гуменюк Н. Волинський театр ляльок: Тричі "на біс" на міжнар. фестивалі // Нар.трибуна. – 1995. – 20 січ.

Гуменюк Н. Музо, не зрадь! // Нар.трибуна. – 1993. – 27 берез.

Марчук Л. Ляльки, театр і Хлопчиш-Кибальчиш // Рад.Волинь. – 1976. – 30 берез.

Філатенко А. Вертеп на сцені: Ляльки з Франції, Іспанії, Німеччини, Польщі, Канади, Беларусі гостюють у Луцьку // Волинь. – 1993.– 11 січ.

20 БЕРЕЗНЯ

20 років від дня випуску перших метрів штучної шкіри на Луцькому заводі синтетичних шкір /1976/

20 березня 1976 р. випущено перші метри штучної шкіри на Луцькому заводі синтетичних шкір. Це було перше промислове підприємство в країні по виробництву синтетичної шкіри для верху взуття потужністю 350 тис.кв.м. синтетичної шкіри та 5 тис.т. взуттєвого картону.

...в"язку з порушенням економічних зв"язків у 1995 р. виробництво практично зупинено.

Література:

Луцький завод синтетичних шкір. - Луцьк, 1991. - 12 с.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991.- 192 с.

Про Луцький завод синтетичних шкір - с.139.

Байда Г. Заводи... на канікулах // Волинь. - 1994. - 4 січ.

Байда Г. Італійці оновлюють завод // Рад.Волинь. - 1991. - 7 листоп.

Проблеми, турботи, надії // Рад.Волинь. - 1988.-8 січ.

Пусько І. Разом із науковцями // Рад.Волинь. - 1985. - 11 жовт.

Шворак Т. Назустріч непідкореним вершинам // Мол.ленінець. - 1986. - 12 серп.

Якубик А. В добрий час!: В Луцьку одержано перші метри синтет. шкіри // Рад.Волинь. - 1976. - 21 берез.

24 БЕРЕЗНЯ

105 років від дня народження С.І.Вавілова /1891-1951/ - російського вченого-фізика, державного і громадського діяча

24 березня 1891 р. у м.Москві /Росія/ народився Сергій Іванович Вавілов - російський вчений-фізик, державний і громадський діяч, академік АН СРСР /1932/. Під час першої світової війни, у 1916-1917 рр., служив у м.Луцьку в радіодивізіоні Особливої армії. Тут він підготував свої перші наукові праці.

Література:

Вавилов С.И. Собрание сочинений: В 3 т. - М., 1952-1956. - Т.1-3.

Левшин Л.В. Свет - мое призвание: Страницы жизни акад. С.И.Вавилова. - М.: Моск. рабочий, 1987. - 237 с.

Левшин Л.В. Сергей Иванович Вавилов. - М.: Наука, 1977. - 431 с.

Сергей Иванович Вавилов: Очерки и воспоминания. - М.: Наука, 1991. - 375 с.

Сергей Иванович Вавилов: Сб.статей. - М.: Знание, 1981. - 54 с.

Церковницький С.О., Калапуша Л.Р. Перші наукові праці видатного фізика і організатора радянської науки С.І.Вавілова /Луцьк, 1916-1917 рр./ // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. Волин. регіонал. іст.-краезн. конф. - Луцьк, 1985. - С. 193-195.

Калапуша Л., Церковницький С. Це був початок: Майбутній академік С.І.Вавілов свої перші наук. праці виконав у Луцьку // Рад. Волинь. - 1976. - 10 листоп.

Радченко Н. Подвиг ученого // Рад.Волинь. - 1972. - 19 лют.

x x

x

Вавилов Сергей Иванович // БСЭ. - 3-е изд. - М., 1971. - Т.4.- С. 215.

Вавілов Сергій Іванович // УРЕ. - 2-е вид. - К., 1978. - Т.2.- С. 99.

30 БЕРЕЗНЯ

95 років від дня народження О.Ф.Федорова /1901-1989/- командира Чернігівсько-Волинського з"єднання партизанських загонів, двічі Героя Радянського Союзу

30 березня 1901 р. у м.Дніпропетровську народився Олексій Федорович Федоров. В роки Великої Вітчизняної війни був командиром Чернігівсько-Волинського з"єднання партизанських загонів. З червня 1943 р. воно дислокувалося на території Волині. Були розгорнуті активні бойові дії на залізницях Ковель-Сарни, Ковель-Брест, Ковель-Луцьк, Ковель-Холм. В історію партизанського руху ввійшла операція "Ковельський вузол". За керівництво бойовими діями партизанів О.Ф.Федоров двічі удостоєний звання Героя Радянського Союзу.

Література:

Бринський А. Секретар Волинського обкому // Бринський А. По той бік фронту: Спогади партизана.-К., 1978. - Кн.2. - С.272-281.

Подвигом прославленные: Герои Советского Союза - партизаны и подпольщики Украины в годы Великой Отечественной войны. - К.: Политиздат Украины, 1985. - 382 с.

Федоров О.Ф. - с. 40-49.

Федоров Алексей Федорович // Люди бессмертного подвига: Очерки о дважды и трижды Героях Советского Союза.- М., 1973. - Кн.2.- С. 481-492.

Бренчук О. Людина з легенди // Нове життя. - 1989. - 29 берез.

Коваленко Л. На відстані серця // Рад.Волинь. - 1981. - 2 жовт.

Кучер В. Орленко - партизанський командир // Патріот Батьківщини. - 1991. - 30 берез.

Мусієнко М. Легендарний генерал Орленко // Рад.Україна. - 1991. - 29 берез.

Тутученко В. Орленко // Робітгаз. - 1991. - 30 берез.

x x

x

Федоров Алексей Федорович // Герои Советского Союза: Крат. биогр. словарь. - М., 1988. - Т.2. - С.642.

Федоров Олексій Федорович // Їх славні імена: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1985. - С.61-66.

БЕРЕЗЕНЬ

35 років від початку спорудження Луцького електроапаратного заводу /1961/

У березні 1961 р. в м.Луцьку почалося спорудження електроапаратного заводу. Перша продукція випущена у 1962 р. Спеціалізується по виробництву щитів керування технологічними процесами та блоків автоматизації дизельгенераторних агрегатів для потреб сільського господарства. Продукція поставлялася більш як у 30 країн світу. У 1995 р. практично зупинений у зв"язку з порушенням економічних зв"язків.

Література:

Коваль І.К. Сила колективу // Волинські горизонти. - Львів, 1980. - С.18.

Бейда Т. Віншільйона - у копилку заводу // Рад.Волинь. - 1991. - 22 лист.

Вереміта Б. Літше без боргів і кредитів // Голос України. - 1995. - 12 лип.

Берекета Б. Неоплачені борги // Голос України. - 1992. - 13 серп.

Бреславець О. То хто жене поїзд?: Роздуми сучас. директора // Волинь. - 1994. - 14 лип.

Залевський В. Вигідний сервіс: Луцький електроапарат.завод пропонує свою продукцію для села // Волинь. - 1992. - 9 квіт.

Корецька Н. Все потрібно починати з екології душі // Нар.трибуна. - 1995. - 28 лют.

Нагорний О. Чого хоче директор Олег Бреславець? // Волинь. - 1994. - 19 лип.

Пусько І. З одного підприємства: Луцький електроапарат.завод // Діл.вісті. - 1994. - 11 листоп.

Рожко В. З історії заводу // Рад.Волинь. - 1984. - 17 жовт.

Світліковська Г. "Приватизація - не груша, з якої сиплються гроші", - вважає президент АТ "ЕНКО" О.Бреславець // Волинь. - 1995. - 11 трав.

Світліковський М. Директор у ролі стрілочника // Нар.трибуна. - 1994. - 15 січ.

Світліковський М. "ЕНКО" - спадкоємець: Плюси і мінуси приватизації // Нар.трибуна. - 1995. - 12 трав.

Якименко М. "Українці - працьовиті люди, дамо їм скористатися цим" // Нар.трибуна. - 1994. - 16 лип.

6 КВІТНЯ

25 років від дня смерті І.Ф.Стравінського /1882-1971/ - композитора і диригента

6 квітня 1971 р. у м.Нью-Йорку /США/ помер Ігор Федорович Стравінський - композитор і диригент. У 1890-1914 рр. ллітта перебував на Волині, де плідно працював над створенням майже 17 творів - балету "Весна священна", опери "Соловей", вокальних оркестрових творів, тощо.

Література:

Огнева О.Д. Родина Стравінських в Устилузі // Минуле і сучасне Волині Тези доп. та повідомл. III Волин. іст.-краезн. конф. - Луцьк, 1989. - С.113-115.

Ярмусь С.І. І.Ф.Стравінський в Устилузі // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, 1991. - С.97-99.

Балик Н. Стравінський і Устилуг // Волинь. - 1994. - 31 трав.; 2 черв.

Берекета Б. У країні ікон і добрих звичаїв // Голос України. - 1994. - 21 трав.

Ворон В. Повернення маестро // Мол.Волинь. - 1994. - 19, 26 серп.

Огнева О. Ігор Стравінський і Волинь // Нар.трибуна. - 1994. - 1 черв.

Огнева О. Нове про Стравінських // Нар.трибуна. - 1995. - 10 черв.

Філатенко А. "Устилуг - райський куточок для творчості": На Волині заверш. перший міжнар. муз. фестиваль "Стравінський і Україна" // Волинь. - 1994. - 9 черв.

Цей незнаний український Стравінський... // Ранок. - 1995. - № 3. - С.8, 19.

15 КВІТНЯ

110 років від дня народження М.С.Гумільова /1886-1921/ - російського поета

15 квітня 1886 р. у м.Кронштадті /Росія/ народився Микола Степанович Гумільов - російський поет, засновник літературної школи акмеїзму. Під час першої світової війни, навесні 1915 р., воював добровольцем у складі кінного розвідувального взводу лейб-гвардії уланського полку під м.Володимиром-Волинським. Незаконно репресований і розстріляний у 1921 р.

Література:

Гумилев Н.С. Сочинения: В 3 т. - М.: Худож. лит., 1991. - Т.1-3.

Сидор О.В. М.С.Гумільов і Волинь// Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, 1991. - С.75.

Лукницкий П. О Гумилеве // Лит.обозрение. - 1989. - № 6. - С. [illegible]-90.

Скатов Н.Н. О Николае Гумилеве и его поэзии // Лит.учеба. - [illegible]. - № [illegible]. - С.177-181.

15 КВІТНЯ

60 років від дня народження В.Я.Мороза /1936/ - українського дисидента, історика

15 квітня 1936 р. у с.Холонів, тепер Горохівського району, народився Валентин Якович Мороз - український дисидент, історик. Після закінчення історичного факультету Львівського університету вчителював у середніх школах Горохівщини. З лютого 1964 р. викладав новітню історію у Луцькому педагогічному інституті. У січні 1966 р. Волинський обласний суд засудив його на чотири роки таборів суворого режиму за антирадянську агітацію. Покарання відбував у Мордовських таборах. У 1970 р. засуджений на 14 років позбавлення волі за пропаганду з метою підірвати радянську владу. У 1978 р. переїхав до Америки. До 1990 р. в еміграції, після цього повернувся в Україну. Нині викладає історію України у Львівському інституті фізкультури. Автор есе "Репортаж із заповідника ім.Берії", "Серед снігів", "Мойсей і Датон", "Хроніка опору".

Література:

Мороз В. Україна в двадцятому столітті. - Тернопіль, 1992. - 127с.

Мороз В. "Дев"ять годин у мертвому часі" // Молодь України.- 1991. - 14 серп.

Мороз В. Шістдесяті роки в Україні // Всесвіт. - 1993. - № 9-10. - С. 182-187; № 11-12. - С. 152-161.

Валентин Мороз: "Маємо шанс..." // Мол.Волинь. - 1991. - 8 берез.

Ковальчук Л. Нас було семеро // Волинь. - 1993. - 21, 23, 30 верес.; 2 жовт.

Коротя В. Той самий Валентин Мороз // Рад.Волинь. - 1991. - 14 листоп.

Криштальський А. "Позбираю забутих слів квадратові гривні": Волин. орнаменти В.Мороза // Нар.трибуна. - 1994. - 18 трав.

Лазарева А., Куцай Т. Валентин Мороз: Похід через чужину // Молодь України. - 1991. - 21 лют.

Малаш М. Валентин Мороз, історик: "Не любить історія дарунки роздавати" // Україна. - 1991. - № 8. - С.14-17.

Півень В. В.Мороз: "Залишайтесь завжди такими... // Нар.трибуна. - 1992. - 14 жовт.

I9 К В І Т Н Я

95 років від дня народження М.А.Рокицького /I90I-I944/ - українського художника

I9 квітня I90I р. у с.Заріччя, тепер Володимир-Волинського району, народився Микола Андрійович Рокицький - український живописець. У I927 р. закінчив Київський художній інститут, де навчався у М.Бойчука. Дипломна фреска - "Зміна" /I927/. Брав участь у розписі Селянського санаторію в Одесі /I928/ - етапній роботі в українському монументальному мистецтві. Автор картин "Яблуні" /I925/, циклу "Доменний цех" /I929/ та ін.

Література:

Заклекта П. Художник із Заріччя //Слово правди. - I993. - I6 лют.

Михалик А. Світ художника // Слово правди. - I99I. - II трав.

Сандул В. Любов до життя // Прапор Леніна. - I986. - II верес.

x x
x

Рокицький Микола Андрійович // Митці України: Енцикл.довід. - К., I992. - С.499.

26 К В І Т Н Я

I0 років від дня Чорнобильської трагедії /I986/

26 квітня I986 р. у м.Чорнобилі Київської області сталася аварія на атомній електростанції - катастрофа планетарного масштабу, загальнонародна біда, яка позначилася на долях мільйонів людей, що проживають на величезних територіях. На Волині радіонуклідами були забруднені території Любешівського, Маневицького та Камінь-Каширського районів. I62 населених пункти цих районів запропоновано відселити, а села Галузія та Прилісне Маневицького району віднесені до зони обов"язкового відселення.

Література:

Богданьок В. Цей вічний біль: Мітинг-реквієм у зв"язку з п"ятиріччям аварії на Чорнобил. атом.електростанції // Рад.Волинь. - I99I. - 30 квіт.

Букало В. Більшовиків радіація не бере? // Мол.Волинь. - I992. - 24 квіт.

Відгомін Чорнобиля: Картосхема // Рад.Волинь. - 1991. 24 груд.

Віктор В., Юрченко О. Дамоклів меч Чорнобиля // Нар.трибуна 1991. - 4 трав.

Дейнека В. Я біду за море відведу?: Відлуння Чорнобиля на Волині // Волин. вісник. - 1991. - 1 трав.

Допомогти людям - наша головна мета // Мол.Волинь. - 1993.- 30 черв.

Зубчук К. Відлуння Чорнобиля // Волинь. - 1993. - 27 квіт.

Зубчук К. Це підступне невидиме лихо // Рад.Волинь. - 1990. - 23 жовт.

Зубчук К. "Чорнобильські"гроші // Волинь. - 1993. - 18 листоп.

Корецька К. Крім чорнобильської катастрофи, в Україні є це й чорнобильська мафія // Нар.трибуна. - 1994. - 25 листоп.

Нове відлуння Чорнобиля // Дем.Україна. - 1992. - 21 квіт.

Спогади учасників ліквідації аварії та її наслідків на ЧАЕС // Волин.вісник. - 1993. - 23 квіт.

182 села області // Рад.Волинь. - 1990. - 31 серп.

Фурів І. Нам жити на цій землі // Волинь-експрес. - 1993. - 23 квіт.

Хто підлягає відселенню: Перелік насел. пунктів, віднес. до зон радіоактив. забруднення внаслідок Чорнобил. катастрофи // Рад. Волинь. - 1991. - 5 жовт.

27 КВІТНЯ

90 років від дня народження Є.С.Шабліовського /1906-1983/ - українського літературознавця

27 квітня 1906 р. у м.Камені-Каширському народився Євген Степанович Шабліовський - український літературознавець, член-кореспондент АН України /1934/, заслужений діяч науки України /з 1972/. Закінчив Київський інститут народної освіти. У 1934 р. призначений директором інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка. Був репресований. Автор численних праць з питань шевченкознавства, з історії, теорії літератури та загального літературознавства. Лауреат Державної премії України ім. Т.Г.Шевченка 1979 р.

Література:

Никитенко О. Євген Шабліовський // З порога смерті: Письменники України - жертви сталін. репресій. - К., 1991. - С. 461-463.

Кмецинський Е. З волинських витоків // Рад.Волинь. - 1986. - 27 квіт.

Сандул Б. Шевченкознавець // Рад.Полісся. - 1986. - 6 трав.

Трофимук В. З порога смерті: Волиняни - жертви сталін. репресій: Євген Шабліовський // Полісся. - 1995. - 24 груд.

Хільчук В. Син Полісся // Рад.Полісся. - 1991. - 27 квіт.

x x
x

Євген Шабліовський // Письменники Радянської України, 1917-1987: Біобібліогр. довід. - К., 1988. - С.251.

15 Т Р А В Н Я

35 років від дня відкриття Луцької дитячої художньої школи /1961/

15 травня 1961 р. відкрилася Луцька дитяча художня школа. У 1995 р. переїхала у простоpe, світле, двоповерхове, реконструйоване приміщення колишнього дитячого садочка. Тепер у школі навчаються 400 хлопчиків й дівчаток. До їх послуг 14 класів для занять рисунком і живописом, майстерні графіки, художнього ткацтва, скульптури художньої обробки дерева, кераміки, художнього розпису тканин, прекрасний виставочний зал.

Література:

Іващенко А. Росте мистецька зміна // Рад.Волинь. - 1970. - 12 груд.

Корецька К. Сонячний камінь // Нар.трибуна. - 1993. - 18 верес.

Корецька К. Новосілля Луцької художньої школи // Нар.трибуна. - 1995. - 8 верес.

Степанюк Ф. Чи важко бути завучем художньої школи? // Нар.справа. - 1995. - 28 квіт.

28 ТРАВНЯ

80 років від дня смерті І.Я.Франка /1856-1916/ - українського письменника, вченого і громадського діяча

28 травня 1916 р. у м.Львові помер Іван Якович Франко - український письменник, вчений і громадський діяч. Народився у с.Нагуєвичі /тепер с.Івана Франка Львівської області/. 30 травня 1891 р. разом з дружиною та синами Андрієм, Тарасом і Петром приїздив до Косачів у Колодяжне, тепер Ковельського району. Під час тижневого перебування тут мав бесіди з П.А.Косачем, який розповідав йому про наукове, літературне і громадське життя Києва, діяльність Старої громади. Вів розмови з Лесею Українкою на літературні теми. Службові обов"язки та інші нагальні справи змусили його повернутися до Львова. Дружина з дітьми залишилися на ціле літо. І.Франко листувався з Оленою Пчілкою, А.Кримським. Вивчав культурно-освітню проблематику Волині, підготував працю про полеміста Івана Вишенського.

Література:

Франко І.Я. Зібрання творів: У 50 т. - К.: Наук. думка, 1976.

Васс І.І., Каспрук А.А. Іван Франко: Життєвий і творчий шлях.- К.: Наук.думка, 1983. - 156с.

Грицак Я.Й. "Дух, що тіло рве до бою...": Спроба політ портрета І.Франка. - Львів: Каменяр, 1990. - 177с.

Дей О.І. Іван Франко: Життя і діяльність. - К.: Дніпро, 1981.- 355с.

Денисюк І.О. Франки в гостині у Косачів на Волині // Українське літературознавство: Респ.міжвід.наук.зб. - Львів, 1992. - Вип.56. - С.119-127.

Історія української культури / За загал. ред. І.Крип"якевича. - К.: Либідь, 1994. - 656 с.
І.Я.Франко - с. 385-398.

Ошуркевич О. Волинянин фотографував І.Я.Франка // Рад.Волинь. 1986. - 16 серп.

Ошуркевич О. Поїздка І.Франка до родичи Косачів у Колодяжне // Архіви України. - 1971. - № 2. - С.10-12.

Примляк В. Словом вченого і борця: Сторінки історії Волині у працях Каменяра // Рад.Волинь. - 1986. - 19 серп.

Рожко В., Мишь М. Іван Франко і Волинь // Рад.Волинь. - 1987. - 27 трав.

x x
x

Іван Франко: Бібліогр. покажч., 1956-1984. - К.: Наук.думка, 1987. - 520с.

30 ТРАВНЯ

170 років від дня народження З.Сераковського /1826-1863/ - діяча польського, російського і литовського революційно-визвольного руху

30 травня 1826 р. у с.Лико. нині с.Лісове Маневицького району народився Зигмунт Сераковський - польський революціонер, суспільно культурний діяч. Навчався у гімназії у Житомирі та Петербурзькому університеті. У 1848 р. за участь у студентських гуртках засланий солдатом в Оренбурзький корпус, де зблизився з Т.Г.Шевченком. У 1859 р. закінчив Академію Генштабу в Петербурзі. У квітні 1863 р. нелегально виїхав у Литву, де очолив національно-визвольне повстання. У сутичці з царським військом був поранений, узятий в полон і страчений.

Література:

Усенко П.Г. Волинь - батьківщина З.Сераковського // Шоста Всеукраїнська конференція з історичного краєзнавства. - Луцьк, 1993. - С.433-434.

Усенко П.Г. Натхненний Сигізмунд. - Львів: Каменяр, 1990. - 151с.

Усенко П.Г. Українські сторінки біографії З.Сераковського // Україна і Польща в період феодалізму: Зб.наук.праць. - К., 1991. - С.129-135.

Гаврилюк М. Болючі думи, тернисті дороги // Нова доба. - 1992. - 24, 28 жовт., 11 листоп.

Гаврилюк М. Був родом він із Лісового // Нова доба. - 1992. - 15, 18 лип.

Усенко П. Назавжди в пам"яті народу // Нова доба. - 1993. - 15, 30 черв.

20 ТРАВНЯ

105 років від часу приїзду І.Я.Франка до Косачів у Колодяжне /1891/

Див. 28 травня.

4 ЧЕРВНЯ

80 років від часу "Луцького прориву" /1916/

4 червня 1916 р. чотири армії Південно-Західного фронту під командуванням генерала О.О.Брусілова, після тривалого артилерійського обстрілу австро-угорських позицій, перейшли в наступ і прорвали фронт. Головний удар на Луцькому напрямі здійснила 8-а армія генерала О.Каледіна. Армія прорвала фронт на 16-км ділянці Носовичі-Корито /т.зв. "Луцький прорив"/ і 7 червня визволила Луцьк.

Література:

Документально-художня проза про першу світову війну: Матеріали і тези доп. та повідомл. міжнар. наук.-теорет. конф. - Луцьк, 1994. - 191с.

Киричук М.Г. Волинь земля українська: Оповіді з історії Волині у 2 т. - Луцьк: Надстир"я, 1995. - 390с.
Волинь у першу світову війну - с. 369-371.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991. - 192с.
Брусиловський прорив - с.49.

Семанов С. Брусилов. - М.: Мол.гвардия, 1980. - 316 с.

Середюк С. Минуле - в пам"яті людській // Укр. іст. журн. - 1990. - № 8. - С.113-116.

Соколов Ю.В. Алексей Алексеевич Брусилов // Вопросы истории. - 1988. - № 11. - С.80-97.

4 ЧЕРВНЯ

65 років від дня народження Б.П.Певного /1931/ - українського художника, мистецтвознавця і журналіста

4 червня 1931 р. у м.Луцьку народився Богдан Петрович Певний -

український художник мистецтвознавець і журналіст. У чотирнадцятирічному віці за допомогою Мстислава Скрипника переїхав у Варшаву, потім Німеччину. У 1951 р. емігрував до США. Після одержаної у художніх школах і академіях, у Колумбійському та Нью-Йорському університетах мистецької освіти був першим головою Товариства молодих образотворчих митців Нью-Йорка, заступником голови об"єднання митців-українців в Америці, представляв свої картини майже на всіх виставках Об"єднання. Написав більше сотні есе, статей, видав монографію "Микола Неділко". Організував у США ряд виставок, де було представлене сучасне мистецтво України. Живе у м.Нью-Йорку.

Література:

Певний Б. Архипенкове коріння // Сучасність. - 1992. - № 9. - С.127-140.

Є фото автора.

Певний Б. Винниченкове малярство: Курйоз чи мистецтво? // Сучасність. - 1994. - № 9. - С.127-140.

Певний Б. Дещо про книжковий знак і мистецтво Мирона Левицького // Сучасність. - 1995. - № 2. - С.123-138.

Певний Б. Кандинський у Нью-Йорку // Сучасність. - 1995. - № 9. - С.129-136.

x x
x

Певний Богдан // Митці України: Енцикл. довід. - К., 1992.- С.449.

10 ЧЕРВНЯ

90 років від дня народження А.П.Бринського /1906-1981/ - командира партизанського з"єднання, Героя Радянського Союзу

10 червня 1906 р. у с.Андріївка, тепер Хмельницької області, народився Антон Петрович Бринський. У листопаді 1942 р. партизанський загін А.П.Бринського передислокувався з Білорусії на територію Волинської області. Він об"єднав всі місцеві партизанські загони, встановив зв"язки з підпільними групами. На базі загону було утворено велике партизанське з"єднання, яке діяло до визволення області. У 19[illegible]4 р. А.П.Бринський удостоєний звання Героя Радянського Союзу. Помер і похований у м.Горькому, нині Нижній Новгород /Росія/.

Література:

Бринський А.П. По той бік фронту / Літ. запис Б.Пильника: Кн. I.2. - К.: Політвидав України, 1975 - 1978.

Бринский Антон Петрович //Подвигом прославленные: Герои Советского Союза - партизаны и подпольщики Украины в годы Великой Отечественной войны. - К., 1985.-С.94-97.

Золотухин В. Его линия фронта: Антон Бринский // Бессмертие: Очерки о разведчиках. - М., 1987. - Кн.I. - С.247-269.

Гуртовий Г. Партизанський письменник // Мол.ленінець. - 1976.- 10 черв.

Ізюмов В. Ім"ям Героя // Патріот Батьківщини. - 1984. - II берез.

Корнелюк В. Командир - письменник // Червон.прапор. - 1981.- 13 черв.

Миткалик А. Від рядового до полковника // Зоря комунізму. - 1986. - 8 трав.

Миткалик А. Пам"ятаємо подвиг розвідника // Мол.ленінець. - 1981. - 9 черв.

Наконечний В. "Дяда Петя" // Мол.ленінець. - 1981. - 9 черв.

Наконечний В. З когорти героїв // Рад.Волинь. - 1982. - 15 жовт.

Філон С. Життя - подвиг // Зоря комунізму. - 1981. - 9 черв.

Флішаровський Р., Радченко Н. Увічнений подвиг // Рад.Волинь.- 1984. - 3 лют.

x x

x

Бринский Антон Петрович // Герои Советского Союза: Крат. биогр. словарь. - М., 1987. - Т.I. - С. 206.

Бринський Антон Петрович // Їх славні імена: Бібліогр. покажч.- Луцьк, 1985. - С.69-73.

14 ЧЕРВНЯ

65 років від дня смерті В.К.Липинського /1882-1931/ – українського історика, публіциста, громадського та політичного діяча

14 червня 1931 р. в Австрії помер Вячеслав Казимирович Липинський – український історик, публіцист, громадський та політичний діяч. Народився в с.Затурці, тепер Локачинського району. Освіту здобував у гімназіях Луцька, Житомира, Києва. У 1909 р. виїхав до Кракова, де студіював агрономію. Згодом – до Женеви, де звернувся до історичних досліджень. Виходець з польського шляхетського оточення Липинський пройнявся ідеєю незалежності України і все своє життя пов"язав з українським визвольним рухом. Будучи послом УНР у Відні чи потім в еміграції, він не полишав служити Україні. Його праці "Листи до братів-хліборобів", "Україна на переломі", "Станіслав Михайло Кричевський" до сьогодні не втратили своєї актуальності. Похований у с.Затурці.

Література:

Липинський В. Листи до братів-хліборобів: Про ідею і організацію укр. монархізму. – Нью-Йорк: Булава, 1954. – 470с.

Липинський В. Релігія і церква в історії України. – К., 1993. – 128с.

Липинський В. Україна на переломі // Вивід прав України. – Львів, 1991. – С.18-41.

x x

x

В"ячеслав Липинський: Історико-політологічна спадщина і сучасна Україна. – К.; Філадельфія, 1994. – 282с.

Вячеслав Липинський // Історія України в особах. XIX-XX ст.– К., 1995. – С.267-274.

Гатальська Н.Г. Вячеслав Липинський // Волинський календар, 1992. – Луцьк, 1991. – С.22-23.

Гатальська Н.Г. Вячеслав Липинський і Волинь // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. – Луцьк, 1991. – С.79-80.

Дудар М.А. Великий і свідомий син України // Велика Волинь: минуле й сучасне: /Матеріали міжнар. наук. краезн. конф./. – Хмельницький. 1994. – С.210-213.

Єременко І.А. Єременко Л.В. В.К.Липинський - історик і його місце в українській історіографії // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, I99I. - С.8I-82.

Історіософія Вячеслава Липинського // Історія філософії України. - К., 1994. - С.337-353.

Касьянов Г. Українська інтелігенція на рубежі XIX-XX століть: Соц.-політ. портрет. - К.: Либідь, 1993. - 176с.
Про В.К.Липинського - с.144-145.

Кічий І.В. В.К.Липинський - політик і історик // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, 199I. - С.83-84.

Когут В., Дзіковська Н.Я. В.Липинський, основоположник ідеї української державності // Велика Волинь: минуле й сучасне: /Матеріали міжнар. наук. краєзн. конф./ - Хмельницький, 1994. - С.207-210.

Коровицький І. Архів Вячеслава Липинського // Український археографічний щорічник. - К., 1992. - Вип.І. - С.І24-І28.

Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: В 2 т. Т.2. - К.: Основи 1994. - 573с.
Есе про В.Липинського - с.125-236.

Нікітіна С., Савчук О. Перспективи Української держави за поглядами В.Липинського // Волинь і Волинське зарубіжжя: Тези доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф. - Луцьк, 1994. - С.215-218.

Прокопчук В., Серкіз Я. Історіософські погляди Вячеслава Липинського // Волинь і Волинське зарубіжжя: Тези доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф. - Луцьк, 1994. - С.2I2-215.

Рисак О.О. Видатний волинянин Вячеслав Липинський // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, 199I. - С.78.

Рудецький П. Окремі штрихи до характеристики міської верхівки Луцька XVI-XVII ст. в дослідженнях В.Липинського // Волинь і Волинське зарубіжжя: Тези доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф. - Луцьк, 1994. - С.43-45.

Берекета Б. "Я хочу, щоб була Україна" // Голос України. - 1995. - 8 черв.

Бурлачук В. Історичні спроби моделювання української державності в XX столітті: /"Класократична" версія В"ячеслава Липинського/ // Політ. думка. - 1995. - №I. - С.I03-I08.

Відновити волинський будинок Липинського: З цього приводу група письменників і громад.-політ.діячів звернулася до Президента України Л.Кучми // Волинь. - 1995. - 13 лип.

Більчинський Б. В ім"я волі й незалежності української нації // Слово і час. - 1992. - № 12. - С.21-25.

Гуменюк Н. Він вистояв проти всіх вітрів // Нар.трибуна. - 1992. - 10 черв.

Кралюк П. Вячеслав Липинський: Життя, діяльність, погляди // Нар.справа. - 1992. - 2 черв.

Кралюк П. Покликання і доля // Нар.трибуна. - 1992. - 6 трав.

Кушнір Н. Історія старого кладовища // Рад.Волинь. - 1990. - 12 серп.

Лобовик Б. "На своїй землі по-людськи жити"// Людина і світ. 1994. - № 2. - С.18-20.

Осташук Г.О. Актуально і сьогодні, або Дещо з духовної спадщини Вячеслава Липинського // Трибуна. - 1995. - № 5-6. - С.31-32.

Пшуркевич О. "Я хочу, щоб була Україна..." // Волинь. - 1992. 25 квіт.

Потульницький В.А. Політична доктрина В.Липинського // Укр. іст. журн. - 1992. - № 9. - С.37-44.

Рудецький П. Історичне минуле Волині в працях В.Липинського // Нар.трибуна. - 1992. - 3 черв.

Сверстюк Є. Аристократ духу // Нар.трибуна. - 1992. - 8 лип.

Серчик В. Політичні та історичні концепції В"ячеслава Липинського // Розбудова держави. - 1992. - № 2. - С. 44-48.

Шаповал Ю. Вячеслав Липинський і слово // Дзвін. - 1994. - № 6. - С.150-152.

Шевчук В. В"ячеслав Липинський - історик, політик та мислитель // Сучасність. - 1992. - № 6. - С.86-97.

x x

x

Липинський Вячеслав // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1994. - Т.4. - С.1292-1293.

Липинський Вячеслав Казимирович /1882-1931/ // Короткий довідник з історії України. - К., 1994. - С.140.

22 ЧЕРВНЯ

55 років від початку Великої Вітчизняної війни /1941/

22 червня 1941 р. фашистська Німеччина здійснила напад на СРСР. На території області в бій проти гітлерівських військ вступили воїни 98-го Любомльського та 90-го Володимир-Волинського прикордонних загонів, частини 5-ої армії Південно-Західного фронту. 23-29 червня в районі Луцька, Бродів, Рівного відбулася найбільша танкова битва початкового періоду війни, у якій взяло участь близько 2 тис. танків. 24-25 червня біля сіл Війниця та Затурці пройшов танковий бій, у ході якого було знищено 15 фашистських танків. 27 червня під Іваничами здійснив подвиг екіпаж літака 21-го далекобомбардувального полку під командуванням Д.З.Тарасова, який направив підбиту, палаючу машину на скупчення ворожої техніки.

У перші дні війни радянськими каральними органами були розстріляні в'язні Луцької, Володимир-Волинської та Ковельської тюрем.

На початку липня німецько-фашистські війська окупували область. На Волині були організовані перші партизанські загони - М.П.Коніщука, П.Х.Самчука, О.Ф.Філюка, Ю.Собесяка, підпільні антифашистські групи Г.Г.Мартинюка, П.Л.Каспрука та в м.Луцьку - під керівництвом В.В.Ізмайлова і П.І.Савельєвої. У жовтні 1942 р. на Волині створено УПА.

Література:

Лето 1941. Украина: Документы и материалы. Хроника событий.- К.: Україна, 1991. - 512с.

Волинь - с. 110, 112-121, 126-129, 133-137, 141, 142, 145, 147, 149, 151-156, 163-165, 171, 468.

Про перші дні Великої Вітчизняної війни: Документи та матеріали // Укр.іст.журн. - 1991. - № 5. - С.109-120; № 6. - С.81-93; № 11. - С.70-79.

Історія Волині: З найдавніших часів до наших днів. - Львів: Вид-во при Львів. держ. ун-ті "Вища шк.", 1988. - 237с.

Про початок Великої Вітчизняної війни - с.119-121.

Ковалюк В.Р. Західна Україна на початку другої світової війни // Сторінки історії України: XX століття. - К., 1992. - С. 105-120.

Зерекета Б. Хата над Бугом // Голос України. - 1993. - 6 трав.

Данилюк В. Вони розстрілали Луцьку тюрму // Мол.Волинь. - 1994. - 15 лип.

Калиниченко М. Кордон у вогні // Рад.Волинь. - 1991. - 22, 25 черв.

Козак М. В неділю вранці, 22 червня // Рад.Волинь. - 1991. - 22 черв.

Куделя М. Луцька тюрма. Перед розстрілом // Нар.трибуна. - 1992. - 20 черв.

Кушнірук С. За амбіції платять народи // Нар.трибуна. - 1991 22 черв.

Радулевич М. Танкова битва в прикордонні // Рад.Волинь. - 1991. - 29 черв.

Рожко В. Хай не гасне свічка пам"яті... //Нар.трибуна. - 1991 22 черв.

Рожко В. Цуманська трагедія // Рад.Волинь. - 1990. - 9 груд.

Федоренко Е. У пограничной реки // Правда Украины. - 1991. - 22 июня.

Царук Я. Трагедія у Ковельській тюрмі // Нар.трибуна. - 1991, 14 серп.

28 ЧЕРВНЯ - 10 ЛИПНЯ

345 років Берестецької битви /1651/

28 червня - 10 липня 1651 р. під Берестечком відбулася битва між військами Богдана Хмельницького і польського короля Яна Казимира II. Проти 150-тисячної польської армії виступило 100-тисячне селянсько-козацьке військо разом з татарами. В ході битви козаками було продемонстровано військове мистецтво, мужність і самопожертву. У ній прославилися І.Богун, Ф.Джалалій, І.Нечай та ін. Через зраду татар битва завершилася трагічно. Полягла значна кількість війська, були втрачені зброя і клейноди, однак, козацький дух не був зломлений, національно-визвольний рух українського народу продовжувався. Після цієї битви польські війська не змогли дати козакам жодного значного бою. І кожне наступна битва закінчувалася перемогою запорожців.

Література:

Берестецька битва в історії України: Матеріали і тези п"ятої наук. теорет. конф. - Рівне, 1994. - 62с.

Киричук М. Волинь земля українська: Оповіді з історії Волині у 2т. - Луцьк: Надстир"я, 1995. - 390с.
Берестецька битва - с.298-300.

Розповідь про війну Берестецьку // Літопис гадяцького полковника Григорія Грабянки. - К., 1992. - С.76-80.

Сверстюк Є. Берестечко // Сверстюк Є. Блудні сини України. - К., 1993. - С.37-40.

Свєшніков І.К. Битва під Берестечком. - Львів: Слово, 1993. - 301с.

Свєшніков І.К. Музей-заповідник "Козацькі могили": Путівник.- Львів: Каменяр, 1990. - 94с.: іл.

Смолій В.А., Степанков В.С. Богдан Хмельницький: Хроніка життя та діял. - К.: Наук. думка, 1994. - 262с.
Берестечко - с.24, 28, 39, 40, 131, 132, 134.

Терьохіна М.Т., Бур"янова І.Є. Битва під Берестечком в історичному контексті повсякденності // Велика Волинь: минуле й сучасне: Тези міжнар. наук. краєзн. конф. - Житомир, 1993. - С.36-38.

Тис-Крохмалюк Ю. Бої Хмельницького: Військ-іст. студія. - Львів, 1994. - 185 с.
Бій під Берестечком - с.105-155.

Скоробагатько С. З віків до нас гукає Берестечко // Сіл.вісті.- 1995. - 29 черв.

x x
x

Берестецька битва 1651 р. // Короткий довідник з історії України. - К., 1994. - С.29-30.

28 ЧЕРВНЯ

65 років від дня створення ВУО /1931/

28 червня 1931 р. на конгресі у м.Луцьку утворена українська політична партія ліберального типу "Волинське Українське Об"єднання" /ВУО/. В її програмі стверджувалося, що ВУО стоїть на засадах

федералізму з Польщею, виступає проти націоналізму і комунізму, пропагує союз і польсько-українську співпрацю, розбудовуючи одночасно сітку українських громадських, освітніх і господарських організацій. По суті ВУО проводила політику тодішнього воєводи Г.Юзефського і розпалася з його переходом на іншу роботу.

Література:

Герасимчук Ю.В. Українська інтелігенція Волині 20-30 рр. в боротьбі за збереження культури, освіти, віри // Минуле і сучасне Волині: Краєзнавство: історія, здобутки, перспективи. - Луцьк, 1992. - С.121-122.

Кучерепа М.М. Зародження та діяльність на Волині українських політичних партій та громадських організацій в 1921-1939 рр. // Збірник навчально-методичних матеріалів і наукових статей історичного факультету. - Луцьк, 1995. - Вип.І. - С.69-78.

Кучерепа М.М. Політичне становище на Волині у 1921-1939 рр.// Шоста Всеукраїнська конференція з історичного краєзнавства. - Луцьк, 1993. - С.428-429.

Кучерепа М., Горяйнова О., Власюк Т. З історії Волинського Українського об"єднання // Волинь і Волинське зарубіжжя: Тези доп. і повідом. Міжнар. наук. конф. - Луцьк, 1994. - С.81-83.

Мищь М. Сіячі українського відродження // Рад.Волинь. - 1991.- 17 груд.

x x
x

Волинське Українське Об"єднання // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1993. - Т.І. - С.303.

29 Ч Е Р В Н Я

147 років від дня народження Олени Пчілки /1849-1930/ - української письменниці, етнографа, фольклориста, громадського діяча, матері Лесі Українки

29 червня 1849 р. в м.Гадячі на Полтавщині народилася Олена Пчілка /псевдонім; справжнє прізвище, ім"я, по батькові - Драгоманова-Косач Ольга Петрівна/ - українська письменниця, етнограф, фольклорист, громадський діяч, член-кореспондент АН України/з 1925/,

мати Лесі Українки. У 1856 р. закінчила Київський пансіон шляхетних дівчат. Майже 30 років жила на Волині, спочатку у Новограді-Волинському /1868-1879/, потім у Луцьку /1879-1882/, найдовше у с.Колодяжному Ковельського повіту /з 1882 до 90-х років минулого століття/, сюди вона неодноразово приїздила і пізніше.

Ім"я Олени Пчілки з 1991 р. носить Волинська державна обласна універсальна наукова бібліотека.

Література:

Пчілка Олена. Твори. - К.: Дніпро, 1988. - 582с.

Луговий О. Ольга Косачева /Олена Пчілка/ // Луговий О. Визначне жіноцтво України: Іст. життєписи. - К., 1994. - С.192-195.

Шевчук В.А. Видатні українські етнографи, що вивчали Південну Волинь в XIX - на поч. XX ст.// Велика Волинь: минуле й сучасне: /Матеріали міжнар. наук. краезн. конф./. - Хмельницький, 1994. - С.67-71.

Камінчук О. Образний світ лірики Олени Пчілки // Укр. мова і літ в шк. - 1993. - № 10. - С.56-58.

Опуркевич О. На Берестецькому полі...: З пам"яткоохорон. діяльн. Олени Пчілки // Краевид. - 1995. - № 1. - С.5, 8.

Святовець В. "В дітей мені хотілося передати свою душу.."// Київ. - 1995. - № 6. - С.146-148.

"Вітрила її долі" // Волинь. - 1995. - 6 лип.

Українські узори / Зібрала О.Косач /Олена Пчілка/ // Україна. - 1995. - № 14. - С.3 обкл.

x x
x

Пчілка Олена/Короткий довідник з історії України. - К., 1994. - С.186.

Олена Пчілка - талановита письменниця, мудра мати: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1993. - 34с.

І ЛИПНЯ

100 років від дня народження В.Ф.Покальчука /1896-1983/ - діалектолога, краєзнавця

І липня 1896 р. на Житомирщині народився Володимир Феофанович Покальчук - діалектолог, краєзнавець, дослідник життєвої і творчої

біографії Лесі України. Закінчив Київський інститут народної освіти, вчився в аспірантурі інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка. Після другої світової війни багато років працював старшим викладачем Луцького педагогічного інституту.

Література:

Омельковець А.З., Покальчук В.Ф. Леся Українка на Волині. - Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1963. - 29с.

Покальчук В., Сірак І. Волинь у житті і творчості Лесі Українки // Леся Українка: Публікації. Статті. Дослідження. - К., 1973.- С.100-106.

Покальчук В. Слідами Лесі України // Спогади про Лесю Україн-ку. - К., 1971. - С.104-129.

Покальчук В.Ф. "Мені тринадцятий минало..." // Молодь України.- 1989. - 25 лют.

x x
x

Баран Т.С. В.Ф.Покальчук //Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. IУ Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, 1990. - Ч.I. - С.230-233.

16 ЛИПНЯ

380 років від дня закладення у м.Луцьку фундаменту під будівництво костьолу Петра і Павла /1615/

16 липня 1615 р. у м.Луцьку закладено фундамент під будівництво костьолу Петра і Павла. Ще у 1609 р. луцькі езуїти отримали дозвіл польського короля Сигізмунда Ш на закупівлю ділянок під будівництво нового колегіуму і костьолу. Напевно, на той час проект будівництва вже був розроблений, очевидно, архітектором М.Гінтзом. Є підстави вважати, про проект перероблявся італійським архітектором Я.Бріано, за участю якого і заклали наріжний камінь костьолу. Будівництво велося 1615-1617 рр., 1619-1620 рр., 1627-1632 рр., 1634-1642 рр. Склепіння костьолу заклали лише 1530 р., а бані 1637. Посвята на честь Петра і Павла відбулася у 1635 чи 1640 рр. В 1920-х рр. костьол після пожежі докорінно відновлювався. У ці ж роки в луцькому костьолі вів роботи досвідчений архітектор П.Гіжицький.

Література:

Ворон В.О. Петропавловський костьол // Ворон В.О. Луцьк. Силуети міста: Ілюстр.нарис. - Львів, 1988. - С.23.

Колосок Б.В. Архітектура періоду барокко // Українське барокко та європейський контекст. - К., 1991. - С.30-44.

Колосок Б. Історіографія будівництва Луцького комплексу єзуїтів // Архітектурна спадщина України: I. Маловивчені проблеми історії архітектури та містобудування. - К., 1994. - С.92-102.

Колосок Б.В., Метельницький Р.Г. Луцьк: Архіт.-іст.нарис. - Київ: Будівельник, 1990. - 191с.

Про костьол Петра і Павла - с.95-97.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991.- 190с.

Про костьол Петра і Павла - с.34.

Петропавловский костел // Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР. - К., 1985. - Т.2. - С.52-53.

Зубчук К. Три поверхи під костьолом // Волинь. - 1992. - 9 лип.

Метельницький Р. Архітектура і її творці: Сторінки історії // Рад.Волинь. - 1986. - 27 серп.

Троневич П. Луцький костел: сенсаційна несподіванка // Нар.трибуна. - 1995. - 11 серп.

25 ЛИПНЯ

130 років від дня народження М.П.Левицького /1866-1922/ - українського письменника, педагога, суспільно-культурного діяча

25 липня 1866 р. у с.Вихилівка, тепер Хмельницької області, народився Модест Пилипович Левицький - український письменник, педагог, лікар, суспільно-культурний діяч. Після закінчення у 1893 р. медичного факультету Київського університету, у 1894-1898 рр. працював лікарем у м.Ковелі, де познайомився з родиною Косачів. О.П.Косач підтримувала його літературну творчість, Леся Українка лікувалася у нього. З 1927 р. і до кінця життя працював у м.Луцьку викладачем української мови і літератури в приватній гімназії ім.Лесі Українки. Автор популярних медичних брошур, цікавих оповідань з життя простих людей.

Література:

Левицький М.П. Перша льгота. - Львів: Каменяр, 1966. - 111с.

Онуфрійчук М.А. Модест Левицький // Волинський календар, 1992. - Луцьк, 1991. - С.32-33.

Онуфрійчук М.А. Модест Пилипович Левицький /1866-1932/ // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, 1991. - С.93-95.

Антонович М. Модест Левицький - композитор // Нар.трибуна. - 1992. - 24 черв.

Березкета Б. Меморіальна дошка // Голос України. - 1991. - 21 листоп.

Віренко Н. Шумить явір над могилою // Нар.трибуна. - 1992. - 22 квіт.

25 липня - 125 років з дня народження Модеста Левицького // Нар.трибуна. - 1991. - 20 лип.

Іваненко Б. Повертається із забуття // Нар.трибуна. - 1991. - 8 черв.

Корецька К. Волинський явір // Нар.трибуна. - 1991. - 3 серп.

Левчаківська І. Дідусь Модест // Мол.Волинь. - 1991. - 15 берез.

Модест Левицький // Мол.Волинь. - 1992. - 31 лип.

Онуфрійчук М. Явір Модеста Левицького // Живиця. - 1992. - № 2. - С.1.

Філатенко А. Повертаються забуті імена // Рад.Волинь. - 1991.- 2 серп.

Харченко Д. Збережи пам"ять // Нар.трибуна. - 1991. - 30 серп.

Явір пам"яті // Волинь. - 1993. - 21 квіт.

x x

x

Левицький Модест // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1994. - Т.4. - С.1269.

Пундій П. Левицький Модест // Пундій П. Українські лікарі: Біобібліогр. довід. - Львів, 1994. - Кн.1. - С.122-123.

28 Л И П Н Я

60 років від дня народження Я.Н.Димнича /1936-1986/ - краєзнавця і педагога

28 липня 1936 р. у м.Горохові народився Ярослав Назарович Димнич - краєзнавець і педагог. Закінчив історико-філологічний факультет Луцького педагогічного інституту та заочно - Луцьке музичне училище. Працював вчителем історії, музики та співів у Луцькій СШ № 3. Досліджував історію Волині, написав біля 30 статей з краєзнавства.

Література:

Димнич Я. В році 1085...: Навколо першої згадки у вітчизн.літописах про Луцьк // Рад.Волинь. - 1983. - 26 лип.

Димнич Я. Волинські мотиви "Слова" // Рад.Волинь. - 1985. - 18 груд.

Димнич Я. Документ минулого звинувачує // Буд.комунізму. - 1985. - 26 січ.

Димнич Я. За мурами фортеці // Рад.Волинь. - 1984. - 5 черв.

Димнич Я. Загадка давнього скарбу // Рад.Волинь. - 1981. - 7 лип..

Димнич Я. Історія однієї папки // Буд.комунізму. - 1982. - 10 берез.

Димнич Я. Йшов 1812-ий рік // Буд.комунізму. - 1983. - 4, 6, 9,11 серп.

Димнич Я. Літописи свідчать // Рад.Волинь. - 1983. - 23 груд.

Димнич Я. Нові розкопки в Перемилі // Буд.ком-зму. - 1986. - 23 лип.

Димнич Я. Під проводом Наливайка // Рад.Волинь. - 1985. - 29 січ.

Димнич Я. Право здобувалось у боротьбі // Рад.Волинь. - 1984.- 31 жовт.

Димнич Я. Про шевців і кушнірів: Іст.-етногр. нарис // Буд. комунізму. - 1984. - 11, 13, 15, 18, 20, 25 верес.

Димнич Я. Проти ворожої навали // Рад.Волинь. - 1984. - 28 берез.

Димнич Я. Таємниця Борочицького скарбу // Рад.Волинь. - 1980. - 6 груд.

Димич Я. Як Горохів став містом // Буд.комунізму. - 1981. - 27, 30 черв.; 2, 4 лип.

Димич Я., Пясецький В. Художній паспорт міста // Рад.Волинь.- 1980. - 14 черв.

x x
x

Пясецький В. Пошук: Спогад про товариша // Буд.комунізму. - 1983. - 23 серп.

29 Л И П Н Я

10 років від дня смерті Н.М.Ужвій /1898-1986/ української актриси, народної артистки СРСР

29 липня 1986 р. у м.Києві померла Наталія Михайлівна Ужвій - українська актриса, народна артистка СРСР /з 1944/ Герой Соціалістичної Праці /1974/. Народилася у м.Любомлі. Творчу діяльність почала у 1918 р. в аматорських театральних колективах. З 1922р. - грала у театрах Києва, Одеси, Харкова, а з 1936 р., і до останніх днів життя,- артистка Київського українського драматичного театру ім.І.Франка. У 1954-1971 рр. - голова Українського театрального товариства. Знялася у ряді кінофільмів. Лауреат трьох Державних премій СРСР і Державної премії України ім.Т.Г.Шевченка. У 1945 р. виступала на сцені Волинського музично-драматичного театру у ролях Марусі /"Ой, не ходи, Грицю" М.Старицького/ та Варки /"Безталанна" І. Тобілевича/.

Література:

Ужвий Н. "Я просто жила этой жизнью...": Наследие // Правда Украины. - 1988. - 8 сент.

x x
x

Гречанюк С. Плекати пагін виноградної лози // Гречанюк С. Мудре дерево зелен-лісу: Творчі портрети. Нариси. - К., 1976. - С.75-88.

Дем'янчук О.Н. Духовне збагачення людини - її кредо // Восьма Всеукраїнська конференція з історичного краєзнавства. - Луцьк, 1993. С.449-450.

Дем"янчук О.Н. Поетеса української сцени // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, 1991. - С.178.

Кисельов Й. Поетеса української сцени: Життя і творчість нар. артистки СРСР. Н.Ужвій. - К.: Мистецтво, 1978. - 208с.

Вірина Л. Героїня власної долі // Вітчизна. - 1990. - № 4. - С.173-183.

Вірина Л. Краплини рясної зливи // Укр.театр. - 1990. - № 5.- - С.22-25.

Вірина Л. Незіграні ролі // Дем.Україна. - 1992. - 28 лип., 1 серп.

Гайдабура В. "...Для мене щастя - що не дурно я сиділа в тилу": Неопублікований лист Н.Ужвій до Є.Хуторної // Культура і життя. - 1995. - 11 трав.

Із когорти "Березіля" // Армія України. - 1993. - 6 лип.

Склянчук М. Шкільний музей // Рад.життя. - 1991. - 3 січ.

x x

x

Ужвій Наталія Михайлівна // Короткий довідник з історії України. - К., 1994. - С.219.

Ужвій Наталія Михайлівна // Митці України. - К., 1992. - С.593.

1 СЕРПНЯ

83 роки від дня смерті Лесі Українки /1871-1913/- видатної української письменниці

Див. 25 лютого

2 СЕРПНЯ

70 років від дня народження М.Р.Чорної /1925/ - української вишивальниці, заслуженого майстра народної творчості України

2 серпня 1925 р. у с.Веселий Кут, тепер Черкаської області, народилася Марія Романівна Чорна /за чоловіком - Козел/ - українська вишивальниця, заслужений майстер народної творчості України /з 1990/. У 1963 р. закінчила Ківерцівське культурно-освітнє училище. Автор

рушників "Пам"ять" /1965/, "Розмай" /1983/, "Червона калина" /1985/, "Мамині руки" /1987/, жіночої блузи "Мрія" /1984/ та ін. Живе у с.Замшани Ратнівського району.

Література:

Мойсеева А. І на тім рушникові... // Рад.Волинь. - 1990. - 9 січ.

Чорна Марія Романівна // Митці України: Енцикл.довід. - К., 1992. - С.634..

8 СЕРПНЯ

85 років від дня завершення Лесею Українкою драми-феєрії "Лісова пісня" /1911/

8 серпня 1911 р. Леся Українка закінчила писати драму-феєрію в трьох діях "Лісова пісня" - апофеоз творчості поетеси. На написання цього геніального твору Лесю Українку надихнула рідна Волинь, волинські ліси, урочище Нечімне біля с.Скулин. У листі до матері вона згадувала: "...І над Нечімним вона /мавка/ мені мріла, як ми там ночували - пам"ятаєш? - у дядька Лева Скулинського... Зачарував мене сей образ на весь вік". Драма написана на основі народних вірувань, поширених у той час на Волині.

Література:

Українка Леся. Лісова пісня: Драма-феєрія в 3 д. - К.: Дніпро, 1985. - 224с.

Гузар З.П. "Лісова пісня" Лесі Українки і світова драма-феєрія // Співець мужності і краси: Тези доп. наук.-практ. семінару, присв. 115-річчю з дня народж. Лесі Українки. - Луцьк, 1986. - С.10-11.

Мороз М.О. Літопис життя та творчості Лесі Українки. - К.: Наук. думка, 1992. - 630с.
Про "Лісову пісню" - с.475-476.

Одарченко П. "Лісова пісня" Лесі Українки // Одарченко П. Леся Українка: Розвідки різних років. - К., 1994. - С.133-135.

Чехівський О.О. Побутове мовлення волинян /за "Лісовою піснею" Лесі Українки/ // Велика Волинь: минуле й сучасне: /Матеріали міжнар. наук. краєзн. конф./.- Хмельницький, 1994. - С.469-470.

Антончук С. Колиска "Лісової пісні" // Прапор Леніна. - 1991.- 23 лют.

Бабій [illegible]. Про назву твору "Лісова пісня" та імена її персонажів // Дивослово. - 1995. - № 2. - С.10-14.

Борисюк Т. Фольклор і міфологія в "Лісовій пісні" Лесі Українки // Нар. творчість та етнографія. - 1991. - № 2. - С.31-40.

Давидюк В. Позатекстова міфологічна символіка "Лісової пісні"// Дивослово. - 1994. - № 2. - С.6-9.

Жижара Б. По лісовій дорозі - до "Лісової пісні" // Рад.Волинь.- 1986. - 29 лип.

Олійник М. "Не зневажай душі своєї цвіту": З нагоди 75-річчя "Лісової пісні" // Літ.Україна. - 1986. - 24 лип.

Орел Л. Там, де русалки на гіллях: "Лісова пісня" - очима етнографа // Культура і життя. - 1991. - 23 лют.

Скоклюк С. Жива легенда Полісся // Рад.Волинь. - 1990. - 21 серп.

Яценко Н.М. "Лісова пісня" у контексті драматичних творів Лесі Українки // Рад.літературознавство. - 1987. - № 9. - С.49-56.

x x
x

Леся Українка і Волинь: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1990. - 51с.

24 СЕРПНЯ

5 років від дня прийняття "Акту проголошення незалежності України" /1991/

24 серпня 1991 р. Верховна Рада України прийняла Акт проголошення України незалежною демократичною державою. Акт набрав сили з моменту його схвалення. 25 серпня виконавчий комітет Луцької міської Ради народних депутатів прийняв рішення № 441 про демонтаж пам"ятників В.І.Леніну, які розміщені на території міста. Того ж вечора над приміщенням обласної Ради був піднятий національний прапор.

Література:

Акт проголошення незалежності України // Рад.Волинь. - 1991.- 27 серп.

Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради Української РСР // Рад.Волинь. - 1991. - 27 серп.

Александрович М. Свято надії нашої // Волинь. - 1995. - 25 серп.

Андрійчук М. Свято із надією у серці // Волинь. - 1994. - 27 серп.

Корецька К. Дай, Боже, щастя Україні // Нар.трибуна. - 1992.- 26 серп.

Корецька К. Свято, якого чекали віками // Нар.трибуна. - 1993. - 28 серп.

Мовою документів // Рад.Волинь. - 1991. - 27 серп.

Це все було у 91-му... // Рад.Волинь. - 1992. - 3 січ.

27 СЕРПНЯ

140 років від дня народження І.Я.Франка /1856-1916/ - українського письменника, вченого і громадського діяча

Див. 28 травня

27 СЕРПНЯ

95 років від дня смерті Г.О.Мачтета /1852-1901/ - російського письменника, діяча революційного народницького руху

27 серпня 1901 р. у м.Ялті помер Григорій Олександрович Мачтет - російський письменник, діяч революційного народницького руху. Народився у м.Луцьку. У 1870-1872 рр. вчителював на Волині. Автор багатьох романів і оповідань.

Література:

Мачтет Г.А. Избранное. - М.:Гослитиздат, 1958. - 615с.

Олійник М. У полі воїн // Олійник М. Незрима нить. - К.,1983.- С.113-128.

Пашкова Є.В. Письменник Григорій Мачтет - уродженець Волині // Велика Волинь: минуле й сучасне: /Матеріали міжнар. наук. краезн. конф./ - Хмельницький, 1994. - С.508-510.

Філатенко А.В. Григорій Мачтет // Волинський календар. 1992. – Луцьк, 1991. – С.50.

Василенко А. Народжений для боротьби // Рад.Волинь. – [illegible]. – 14 верес.

Козак М. Рядки з біографії Мачтета // Рад.Волинь. – 1991. – 3 верес.

Лепша І., Чубук М. "В неволі скатований люто" // Наука і суспільство. – 1987. – № 4. – С.18-19.

Петрушак К. З родини декабристів // Мол.ленінець. – 1986. – 7 листоп.

Якименко Н. В чем виноват Мачтет? // Наша республика. – 1990.– № 14. – С.9.

x x

x

Мачтет Григорій // Енциклопедія українознавства. – Львів, 1994.– Т.4. – С.1497.

7 ВЕРЕСНЯ

105 років української еміграції /1871/

7 вересня 1871 р. українці Іван Пилипів та Василь Ілиняк прибули до Канади. Вчені вважають, що це були перші українці, які емігрували. Еміграційний процес в основному захопив Галичину, Прикарпаття і Волинь. Волиняни у більшості виїжджали у Бразілію, Уругвай та Аргентину.

Література:

Волинь і Волинське зарубіжжя: Тези доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф. – Луцьк, 1994. – 283с.

Гика В. З історії волинської еміграції // Волинь і Волинське зарубіжжя: Тези доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф. – Луцьк, 1994. – С.132-133.

Шваб А. Про причини еміграції з Волині в 20-30 роках XX століття // Волинь і Волинське зарубіжжя: Тези доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф. – Луцьк, 1994. – С.134-135.

Луговик М. Між двома смертями: Українці у світі // Київ. – 1994. – № 7. – С.90-97.

Рубенець М. Українці в Америці // Людина і світ. - 1994. - № 7. - С.6-11.

Рубчак М. Українці у вигнанні // Політолог. читання. - 1995. - № 1. - С.115-159.

12 ВЕРЕСНЯ

100 років від дня завершення Лесею Українкою драми "Блакитна троянда" /1896/

12 вересня 1896 р. у с.Колодяжне, тепер Ковельського району, Леся Українка закінчила писати драму "Блакитна троянда" - перший її драматичний твір і першу психологічну драму в українській драматургії. Поетеса з особливим почуттям ставилася до цього твору, наполегливо домагалася його сценічного втілення. Вперше п"єса поставлена на сцені у 1899 р. трупою М.Кропивницького.

Література:

Українка Леся. Блакитна троянда // Українка Леся. Зібрання творів у дванадцяти томах. - К., 1975. - Т.3. - С.9-111.

Аврахов Г.Г. Леся Українка: Семінарій. - К.: Вища шк., 1971.- 303с.

Про драму "Блакитна троянда" - с.272-274.

Бабишкін О. У мандрівку століть: Слово про Лесю Українку. - К.: Рад.письменник, 1971. - 271с.

Про драму "Блакитна троянда" - с.135-145.

Костенко А. Леся Українка. - К.: Молодь, 1971. - 445с.

Про п"єсу "Блакитна троянда" - с.189-192.

Мороз М.О. Літопис життя та творчості Лесі Українки. - К.: Наук.думка, 1992. - 630 с.

Про драму "Блакитна троянда" - с.176.

Одарченко П. До генези "Блакитної троянди" Лесі Українки // Одарченко П. Леся Українка: Розвідки різних років. - К., 1994. - С.72-81.

Скуратівський В. Чи не весь епос світового буття: З нотаток про драматургію Лесі Українки // Укр.театр. - 1991. - № 4. - С.2-3.

x x

x

Леся Українка і Волинь: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1990. - 51с.

Про написання драми "Блакитна троянда" - с.23.

15 ВЕРЕСНЯ

75 років від дня народження С.В.Мілашенкова /1921-1944/ - Героя Радянського Союзу

15 вересня 1921 р. під Москвою /Росія/ народився Сергій Васильович Мілашенков. 14 липня 1944 р. в районі с.Микуличі Володимир-Волинського району повторив подвиг М.Гастелло, направив палаючий літак на автоколону ворога. За проявлені мужність і героїзм, особисту відвагу, командир звіаескадрилії 109-го гвардійського штурмового Володимир-Волинського полку гвардії старший сержант С.В.Мілашенков 27 липня 1945 р. посмертно удостоєний звання Героя Радянського Союзу. Похований у м.Володимирі-Волинському.

Література:

Дынин И.М. Крылатый Данко // Герои огненных лет. - М., 1985. - С.304-308.

Дынин И.М. Крылатый Данко // Год 1944. Зарницы победного салюта. - Львов, 1979. - С.91-93.

Філатенко А. Серця бережуть пам"ять // Філатенко А. Пам"ятники бойової слави на Волині. - Львів, 1976. - С.52-55.

Зінченко О. Увічнено подвиг // Рад.Волинь. - 1983. - 11 трав.

Купін В. Бойовий побратим Гастелло // Рад.Волинь. - 1985. - 8 січ.

Макаров О. Шануючи пам"ять героя // Рад.Волинь. - 1985. - 25 січ.

На іменному полі // Слово правди. - 1984. - 20 лип.

Сотников Г. Крилатий Данко // Слово правди. - 1985. - 12 трав.

Черников Ф.В. Небо душі твоєї...// Слово правди. - 1984. - 30 листоп.: 1 груд.

Юрчук А. З соколиного племені // Патріот Батьківщини. - 1987. - 10 лип.

Юрчук А. Червонозоряний сокіл // Слово правди. - 1980. - 9 трав.

x x

x

Милашенков Сергей Васильевич // Герои Советского Союза: Крат. биогр. словарь. - М., 1988. - Т.2. - С.78.

Мілашенков Сергій Васильович // Їх славні імена: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1985. - С.25-26.

2 ЖОВТНЯ

10 років від дня смерті Ф.І.Радчука /1902-1986/ - українського актора, народного артиста України

2 жовтня 1986 р. у м.Харкові помер Федір Іванович Радчук - український актор, народний артист України /з 1948/. Народився у с.Окунин, тепер Турійського району. У 1921 р. закінчив драматичну школу Товариства народного театру і мистецтва у Києві. У 1922-1965 рр. працював у театрі "Березіль" /з 1935 р. - Харківський український драматичний театр/. Зіграв ролі Бублика /"Платон Кречет" О.Корнійчука/, Осипа /"Ревізор" М.Гоголя/, Яго /"Отелло" В.Шекспіра/ та ін. Знявся у фільмах "Киянка" /1958, 1959/ та "Фата моргана" /1965/.

Література:

Сандул В. Майстер перевтілення // Рад.життя. - 1989. - 19 січ.

Радчук Федір Іванович // Митці України: Енцикл. довід. - К., 1992. - С.485.

4 ЖОВТНЯ

66 років від дня смерті Олени Пчілки /1849-1930/- української письменниці, етнографа, фольклориста, громадського діяча

Див. 29 червня

9 ЖОВТНЯ

25 років від дня відкриття Лобненського музею партизанської слави /1971/

9 жовтня 1971 р. у с.Лобна Любешівського району на громадських засадах відкрито музей партизанської слави, присвячений бойовій діяльності партизанів з'єднання А.П.Бринського. З 1977 р. - відділ Волинського краєзнавчого музею. У 1991р. став самостійним музеєм.

Література:

Ожицкая М.М., Василенко А.С. Могучий арсенал воспитания молодежи. - К.: Вища шк., 1984. - 167с.

Лобненський меморіальний комплекс - с.93.

Філатенко А.В. Лобненський меморіальний комплекс. - Львів, 1978. - 27с.

Бренчук О. Музей Слави партизанської // Нове життя. - 1989. - 16 берез.

Бренчук О. Партизанськими стежками // Нове життя. - 1986. - 19 лип.

Дмитренко М. Спогади кулеметника // Рад.Волинь. - 1987. - 9 трав.

Малиновський О. Спогади партизана // Патріот Батьківщини. - 1987. - 12 лип.

Тищук В. Скарбниця людської пам"яті // Нове життя. - 1991. - 19 берез.

Ж О В Т Е Н Ь

400 років Берестейської унії /1596/

У жовтні 1596 р. була підписана Берестейська унія. Вона мала сприяти порозумінню між українсько-білоруською Православною церквою та Римським престолом. Головними її умовами були: визнання Римського Папи головою церкви з усіма висновками цього визнання у справах віри, моралі та церковної адміністрації. Збереження в рамках Київської митрополії адміністративної, обрядової, дисциплінарної і взагалі церковно-культурної автономії. Причинами унії були: турецька неволя константинопольського патріархату, послаблення позицій Української Православної Церкви, московські впливи, полонізація вищих верств України та ін. За об"єднання церков виступили П.Скарга, В.Гербест, єзуїти А.Посевіно, Б.Мацейовський, український єпископ І.Потій. Проти - К.Острозький і частина української православної шляхти. Уповноваженими від прихильників унії виступили Луцько-Острозький єпископ К.Терлецький та Володимирський І.Потій, які вели переговори папською курією, що завершилися складанням Ісповідання віри.

Література:

Гудзяк Б. Історія відокремлення: Київська митрополія, Царгородський патріархат і генеза Берестейської унії // Ковчег: Зб.ст. з церк. історії. - Львів, 1993. - Ч.I. - С.I-23.

Історичний контекст, укладення Берестейської унії і перше поунійне покоління: Матеріали Перших "Берестейських читань". - Львів, 1995. - 187с.

Киричук М. Волинь земля українська: Оповіді з історії Волині у 2т. - Луцьк: Надстир"я, 1995. - 390с.

Про Берестейську унію - с.243-248.

Крижанівський О.П., Плохій С.М. Історія церкви та релігійної думки в Україні: У 3 кн. Кн.3. Кін. XVI - сер. XIX ст. - К.: Либідь, I994. - 334с.

Берестейська унія. ЇЇ передумови і укладення - с.5 - 49.

Кучерук О. Хронічка // Неопалима купина. - 1993. - № 2. - С.117-170.

Про собор 1596 р. у Берестечку - с.128-131.

Герасимчук Ю. Луцьке братство і Брестська унія // Волинь. - 1992. - 23 черв.

Гудзяк Б. Київська ієрархія, Берестейські собори і укладення унії /1590-1596 рр./ // Мета. - 1995. - 4 січ.

Савчук О. Погляд крізь роки: Укр. греко-католиц. церква на Волині // Волинь. - 1995. - 16 листоп.

Штинько В. "Берестейські читання" в Луцьку // Волинь. - 1995.- 7 жовт.

x x
x

Берестейська унія // Енциклопедія українознавства. - Львів, 1993. - Т.I. - С.116-117.

Ж О В Т Е Н Ь

150 років від часу перебування
Т.Г.Шевченка на Волині /I846/

Див. 3 березня

8 ЛИСТОПАДА

65 років від дня народження Р.Г.Метельницького /1931/ – українського архітектора

8 листопада 1931 р. у м.Кам"янці-Подільському Хмельницької області народився Ростислав Георгійович Метельницький – український архітектор. У 1954 р. закінчив архітектурний факультет Київського художнього інституту. Разом з Л.Санжаровим та Б.Колоском – автор проекту Луцького історико-культурного заповідника, а також першої черги забудови м.Луцька /на 1960-1990 рр./. Серед інших робіт: упорядкування центральної площі міста, інтер"єр кінотеатру "Хроніка" /1959/, забудова кварталу по пр.Волі /1959-1961/, школа № 8, ДЮСШ /1958-1959/, кінотеатр "Промінь" /1971/ та ін.

Література:

Колосок Б.В., Метельницький Р.Г. Луцьк: Архіт.-іст. нарис. – К.: Будівельник, 1990. – 192с.

Метельницький Р.Г. Новые комплексы Луцка // Строительство и архитектура. – 1980. – № 3. – С.10-12.

Метельницький Р.Г. Радувати людей // Рад.Волинь. – 1981. – 3 черв.

Метельницький Р.Г. Старе місто сьогодні // Рад.Волинь. – 1984. – 29 лют.

Метельницький Р.Г. Ще один мікрорайон // Рад.Волинь. – 1983.– 23 лип.

Метельницький Р. Як спроектуємо, так і збудуємо Роздуми архітектора // Рад.Волинь. – 1985. – 28 трав.

Зубчук К. Таке древнє мистецтво // Рад.Волинь. – 1984. – 19 трав.

9 ЛИСТОПАДА

15 років від дня смерті Л.Я.Лежанської /1947-1981/ – української поетеси

9 листопада 1981 р. у м.Луцьку померла Людмила Ярославівна Лежанська – українська поетеса. Народилася в с.Вербичне Турійського району. З дитинства була прикута до ліжка. Заочно закінчила середню школу. Останні роки життя провела у Луцьку. Добірки її віршів

публікувалися у колективних збірниках, журналах "Жовтень", "Ранок", виходили окремими збірками.

Література:

Лежанська Л. Мій доброокий світ: Поезії. - Львів: Каменяр, 1966. - 30с.

Лежанська Л. Поезії. - Львів: Каменяр,1980. - 110с.

Лежанська Л. Поезії // Світязь: Літ. зб. Волин. орг-ції Спілки письменників України. - К., 1992. - Кн.І. - С.119-121.

Лежанська Л. Стежечка: Поезії. - К.: Веселка, 1980. - 12с.

Лежанська Л. "Хвилинами відлічую життя..." // Рад.Волинь. - 1990. - 18 лип.

x x

x

Гордасевич Г.Л. Метелик на долоні вічності: Людмила Лежанська // Гордасевич Г.Л. Силуети поетес: Літ. портрети. - К., 1989. - С.144-159.

Гей В."А я іду крізь біль - в життя" // Мол.ленінець. - 1988.- 5 трав.

Гриб Л. А я іду крізь біль // Нар.трибуна. - 1992. - 13 трав.

Мах П. "Зоріла зірка чесно в наші очі..." // Мол.ленінець. - 1987. - 12 берез.

Пінчук О. Добром нагрійте серце // Ленін.правда. - 1987. - 17 берез.

Світло зорі талановитого слова: З неопублікованого поетеси Л.Лежанської // Нар.трибуна. - 1994. - 3 верес.

Степасюк Л. Поетичний ранок // Слава праці. - 1995. - 1 квіт.

Цюриць С. "Мені везе на сонячних людей..." // Мол.Волинь. - 1992. - 20 берез.

Цюриць С. "Мені за все відповідати хочеться" // Мол.Волинь. - 1993. - 12 берез.

x x

x

Людмила Лежанська // Письменники Радянської України, 1917-1987: Бібліогр. довід. - К., 1988. - С.353.

Лежанська Людмила Ярославівна // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С.42-43.

15 ЛИСТОПАДА

70 років від дня початку Володимир-Волинського судового процесу "151" /1926/

5 листопада 1926 р. по 10 січня 1927 р. у м.Володимирі-Волинському відбувся судовий процес над 151 членом КПЗУ. Проти заарештованих висувалися звинувачення в утворенні КПЗУ, антидержавній діяльності на користь СРСР, диверсійній роботі, тощо. 9 чоловік було засуджено на довічне, а 120 - на різні строки тюремного ув"язнення. Це був найбільший судовий процес за весь час існування КПЗУ.

Література:

Ісаєвич Я.Д., Мартинюк А.І. Володимир-Волинський: Іст.-краезн. нарис. - Львів: Каменяр, 1988. - 70с.

Про "процес 151" - с.35-36.

Історія Волині: З найдавніших часів до наших днів. - Львів: Вид-во при Львів. держ. ун-ті "Вища шк.", 1988. - 238 с.

Про судовий процес у м.Володимирі-Волинському - с.96.

Огородній А. Вони боролись за вільну Україну // Справедливість.- 1992. - № 3. - С.3.

Полена О. Голос з-за грат // Слово правди. - 1987. - 29 берез.

Попов І. Гідними пам"яті будьмо // Слово правди. - 1990. - 25 груд.

Сидорчук А. З вогню у полум"я // Колос. - 1990. - 18 серп.

17 ЛИСТОПАДА

95 років від дня народження Г.Ю.Жежко /1901-1977/ - української поетеси

17 листопада 1901 р. у м.Турійську народилася Ганна Юхимівна Жежко - українська поетеса. Організувала одну з перших на Волині молодіжну підпільну комуністичну організацію, розповсюджувала у селах Ковельського повіту заборонену літературу. З 1924 р. член КПЗУ. Після тюремного ув"язнення, у 1925 р. нелегально перейшла кордон Радянської України. В 1937 р. репресована, у грудні 1945 р. - реабілітована. Автор багатьох віршів. Добірка її віршів вийшла окремою

книгою під назвою "Троянди за гратами" /1968/. Померла і похована у Києві.

Література:

Жежко Г. Троянди за гратами. - К.: Молодь, 1968. - 64с.

Жежко Г. Мамі моїй присвячую: Привіт з тюрми; "То не сон, мій коханий, не сон...": "Мова лагідна, ніжна, хороша..." // Світязь: Літ. зб. Волин. орг-ції Спілки письменників України. - К., 1992. - Кн.І. - С.III-II3.

Жежко Г. Ми сильні, Кадьорі // Гомін волі. - Львів, 1989. - С.72-77.

x x
x

Дубина М. Ганна Жежко // Світязь: Літ.зб. Волин. орг-ції Спілки письменників України. - К., 1992. - Кн.І. - С.IIO-III.

Каденюк В.В. Волинь у творчості Ганни Жежко // Минуле і сучасне Волині: Краєзнавство: історія, здобутки, перспективи. - Луцьк, 1992. - С.II3-II4.

Каденюк В.В. Громадська лірика Ганни Жежко 20-х років XX ст.// Шоста Всеукраїнська конференція з історичного краєзнавства. - Луцьк, 1993. - С. 445-447.

Мах Ф. Дівчина з Турійська // Світанкова зоря. - Львів, 1977.- С.37-40.

Ганна Жежко: Розділ веде професор Микола Дубина // Рад.Волинь.- 1987. - 31 жовт.

Гей В. "Не дві буде долі, а буде одна..." // Рад.Волинь. - 1991. - 3 груд.

Гоць П. Слова, як пташки // Ленін.правда. - 1991. - 26 берез.

Інтимна лірика Ганни Жежко // Ленін.правда. - 1991. - 22 серп.

Каденюк В. Ганна Жежко - публіцист // Ленін.правда. - 1991. - 14 квіт.

Каденюк В. Дві поезії Лесиної посестри // Ленін.правда. - 1991.- 7 лют.

Каденюк В. Неопалима купина Ганни Жежко // Нар.слово. - 1991.- 10 жовт.

Каденюк В. Повернення: 17 листоп. минає 90 років від дня народж. волин. поетеси Г.Жежко // Рад.Волинь. - 1991. - 16 листоп.

Кадачук В. Трагічна доля поетеси // Вісті Ковельщини. - 1991. - 15 листоп.

Народнопісенність тюремної поезії Ганни Жежко // Ленін. правда. - 1991. - 24 верес.

Пінчук О. Мужня дочка Волині // Ленін. правда. - 1967. - 13 січня.

Повернення Ганни Жежко // Нар.слово. - 1991. - 10 груд.

Славна дочка рідної землі // Нар.слово. - 1991. - 21 листоп.

Табірна поезія Ганни Жежко // Нар.слово. - 1991. - 5 листоп.

Трофимчук Б. Поезія сильної духом // Ленін.правда. - 1990. - 17 листоп.

x x x

Жежко Ганна Охрімівна // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1968. - С.38.

22 ЛИСТОПАДА

55 років від дня народження М.Ю.Малиновської /1941-1983/ - української письменниці та критика

22 листопада 1941 р. у с.Уїма, тепер Локачі, народилася Маргарита Юріївна Малиновська - українська письменниця та критик. Після закінчення у 1965 р. Київського університету працювала в редакціях журналу "Вітчизна", газети "Літературна Україна" та на кіностудії ім.О.П.Довженка, відповідальним секретарем комісії по драматургії Спілки письменників України. Померла у м.Києві, похована в с.Гараздже Луцького району.

Література:

Малиновська М. Гримучі озера; Полісся: Дилогія. - К.: Дніпро, 1983. - 472 с.

Олендер Л.К. Волинь у творчості М.Малиновської // Минуле і сучасне Волині: Краєзнавство: історія, здобутки, перспективи. - Луцьк, 1992. - С.112.

Врублевська В. Замели сніги наші сліди...: Пам"яті Маргарити Малиновської // Літ Україна. - 1991. - 28 листоп.

Гнатюк П. Данина любові і поваги // Вісті Ковельщини. - 1991. - 28 листоп.

Гридина Л. Присвячена ювілею письменниці // Рад.Волинь. - 1991. - 21 листоп.

Сидорчук Є. Передчасно згаслий яскравий талант // Полісся. - 1993. - 2 листоп.

Філатенко А. Недописана книга життя // Рад.Волинь. - 1991. - 6 груд.

x x
x

Малиновська Маргарита Юріївна // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С.45-47.

Маргарита Малиновська // Письменники Радянської України. 1917-1987: Бібліогр. довід.- К.,1988. - С.380.

I ГРУДНЯ

5 років від дня Всеукраїнського референдуму, який підтвердив волю народу України до незалежності /1991/

I грудня 1991 р. відбувся Всеукраїнський референдум на підтвердження „Акту проголошення незалежності України" і вибори Президента України. 95,3% волинян, які взяли участь у референдумі, підтвердили рішення Верховної Ради України. Президентом України було обрано Л.Кравчука, за якого проголосувало 61,59% виборців України.

Література:

Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради Української РСР // Рад.Волинь. - 1991. - 27 серп.

Історичний вибір зроблено: Урочисте засідання Верховної Ради України // Рад.Волинь. - 1991. - 7 груд.

Результати голосування: На Всеукр. референдумі по Волин.обл. I груд. 1991 р. // Рад.Волинь. - 1991. - 5 груд.

Результати голосування на виборах Президента України по Волинській області // Рад.Волинь. - 1991. - 6 груд.

Андрійчук М. П"ять зустрічей на Волині: Кандидати у Президенти України, голови Верховної Ради республіки Л.М.Кравчука // Рад.Волинь. - 1991. - 19 листоп.

Бояртук П. За Україну, за волю, за кращу долю // Рад.Волинь.- 1991. - 3 груд.

Це все було у 91-му... // Рад.Волинь. - 1992. - 3 січ.

4 ГРУДНЯ

45 років від дня створення самодіяльного народного ансамблю пісні і танцю України "Колос" /1951/

4 грудня 1951 р. створено нині заслужений самодіяльний народний ансамбль пісні і танцю України "Колос" Торчинського будинку культури. Крім багаточисленних гастролей на території колишнього Радянського Союзу, учасники ансамблю виступали на фестивалях народної творчості у Польщі, Австрії, Угорщині, Югославії, Конго, В"єтнамі, Кубі та інших країнах.

Література:

Філатенко А.Б. Золоті зерна "Колоса" // Волинський календар, 1992. - Луцьк, 1991. - С.45-43.

Балик Н. Виступи "Колоса" за кордоном // Волинь. - 1994. - 15 верес.

Вербич В. Рокем зі світу пісні // Нар.трибуна. - 1991. - 14 груд.

Григор"єв О. 40 років "Колоса" // Сіл.вісті. - 1992. - 15 квіт.

Денисюк В. "Колос" відкриває Пуерто-Ріко // Культура і життя. - 1991. - 15 черв.; Рад.Волинь.-1991. - 11, 12, 16 квіт.

Денисюк В. Франція зблизька // Мол.Волинь. - 1991. - 13, 20 груд.

Жижара В. "Колос" очаровал пуэрториканцев // Правда Украины.- 1991. - 6 февр.

Іменини "Колоса" // Слава праці. - 1991. - 14 груд.

"Колос" їде до Англії // Волинь. - 1994. - 30 лип.

Корецька К. Лучани вітали торчинський "Колос". "Колос" вітав лучан // Нар.трибуна. - 1994. - 9 лип.

Лапків М. Десять днів у Франції // Слава праці. - 1993. - 23 січ.

Лепкiв М. Многая лiта "Колосу" // Слава працi. - 1991. - 7 груд.

Левчук З. Зерна "Колоса" - пiснi i танцi // Горохiв.вiсник. - 1995. - 18 лют.

Нова програма "Колоса" //Волинь. - 1994. - 12 лип.

Огородник О. "Колос" запрошує на концерти // Волинь.-1995. - 9 лют.

Остапчук Н. В їхнiй пiснi цвiт калини // Наш край. - 1995. - 4 берез.

Фiлатенко А. Нива, засiяна пiснями // Волинь. - 1993. - 27 лип.

Фiлатенко А. Скарб Олександра Огородника // Волинь. - 1994. - 23 серп.

Херiв Г. "Колос" святкує ювiлей // Рад.Волинь. - 1991. - 13 груд.

17 ГРУДНЯ

75 рокiв вiд дня смертi Габрiелi Запольської /1857-1921/ - польської письменницi i актриси

17 грудня 1921 р. у м.Львовi померла Габрiеля Запольська /справжнє прiзвище Корвiн-Пiонтровська/ - польська письменниця i актриса. Народилася у с.Пiдгайцi, тепер Луцького району, дитинство провела у с.Шiверцях, нинi с.Прилуцьке Кiверцiвського району. Виступала в театрах Польщi, Львова, Парижа. Авторка романiв "Каська Карiатида" /1887/, "Перед дверима пекла" /1889/, п"єс "Мораль панi Дульської" /1906/, "Їх четверо" /1907/, "Панна Малiчевська" /1912/.

Лiтература:

Запольская Г. Мораль пани Дульской: Пьесы, рассказы, повести. - М.: Худож.лит., 1965. - 343с.

x x

x

Коваленко Л.Е. Габрiеля Запольська: сторiнки життя i творчостi // Минуле i сучасне Волинi: Iсторичнi постатi краю. - Луцьк, 1991. - С.86.

Пащук I. Габрiеля Запольська // Пащук I. Млинiвщина лiтературна. - Рiвне, 1992. - С.29.

Штюнько В.С. Габріеля Запольська // Волинський календар, 1992. - Луцьк, 1991. - С.17.

Зубчук К. У Прилуцькому, де жила Запольська // Рад.Волинь. - 1988. - 9 серп.

Кудик В. Співачка "Чарівної душі Львова..." // Дзвін. - 1990.- № 1. - С.139-142.

Кулик В. "Талановита писателька і артистка" // За вільну Україну. - 1992. - 31 берез.

Пінчук О. Правдиве слово землячки // Ленін.шляхом. - 1988. - 9 груд.

Оруч А. Мужня гуманістка // Слово правди. - 1993. - 7 груд.

x x
x

Запольська Габріеля // Українська літературна енциклопедія. - К., 1990. - Т.2. - С.241.

Запольська Габріеля // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч. - Луцьк, 1988. - С.9.

18 ГРУДНЯ

145 років від дня народження М.В.Крушевського /1851-1887/ - польського вченого-мовознавця

18 грудня 1851 р. у м.Луцьку народився Микола Вячеславович Крушевський - польський вчений-лінгвіст, спеціаліст із загального і порівняльно-історичного мовознавства. У 1867-1870 рр. навчався у Луцькому дворянському повітовому училищі, Холмській гімназії, в 1875 р. закінчив історико-філологічний факультет Варшавського університету. Викладав мовознавчі дисципліни у Казанському університеті. Автор праць із загального та індоєвропейського мовознавства, один з попередників сучасної фонології.

Література:

Хрестоматия по истории русского языкознания. - М.: Высш.шк., 1973. - 504 с.

Праці М.В.Крушевського - с.405-433.

Березин Ф.М. История русского языкознания. - М.: Высш.шк., 1979. - 221с.

Про М.В.Крушевського - с. 56. 102, 136-138, 140, 141-143, 155,

157, 218.

Березин Ф.М. Русское языкознание конца XIX - начала XX в. - М.: Наука, 1976. - 363с.

Про М.В.Крушевського - с.4, 178, 217-265, 288-289, 297, 323, 344-345, 351.

Мірченко М.В. Видатний учений-лінгвіст // Минуле і сучасне Волині: Тези доп. та повідомл. II Волин. іст.-краєзн. конф. - Луцьк, 1988. - Ч.II. - С.142-145.

Пахолок З.О. З нових розвідок про Миколу Крушевського // Минуле і сучасне Волині: Проблеми джерелознавства. - Луцьк, 1994. - С.117-118.

Підсекція "Життя та наукова діяльність М.В.Крушевського" // Минуле і сучасне Волині: Історичні постаті краю. - Луцьк, 1991. - С.135-150.

Ш підсекція: [М.В.Крушевський] // Шоста Всеукраїнська конференція з історичного краєзнавства. - Луцьк, 1993. - С.465-485.

Пахолок З.О. Забута постать: М.В.Крушевський /1851-1887/ // Нар.справа. - 1994. - 25 листоп.

Пахолок З.О. Микола В'ячеславович Крушевський // Укр.мова і літ. в шк. - 1992. - №2. - С.74-75.

Пахолок З. Славетний мовознавець // Нар.трибуна. - 1991. - 11 груд.

25 Г Р У Д Н Я

25 років від дня здачі в експлуатацію першої черги Ковельського заводу сільськогосподарських машин /1971/

25 грудня 1971 р. здано в експлуатацію першу чергу Ковельського заводу сільськогосподарських машин "Ковельсільмаш". Спеціалізується на машинобудуванні для механізації трудомістких процесів на тваринницьких фермах. У 1983 р. на його базі створено виробниче об'єднання. У 1991 р. "Ковельсільмаш" першим серед промислових підприємств концерну "Укрфермаш" перейшов на орендну форму господарювання. З 1985 р. при заводі працює машинобудівний технікум.

Література:

Вельма М.Г. Ковель: Путівник. - Львів: Каменяр, 1990. - 70с.
Про Ковельський завод сільськогосподарських машин - с.41-44.

Місто над Турією: Іст.-краєзн.нарис. - Луцьк: Надстир"я, 1995. - 55с.

Про АТ "Ковельсільмаш" - с.29.

Бежнар Ф. Без "Сільмашу" Ковель не Ковель // Агротехсервіс. - 1995. - 12 січ.

Богданьок В. Ковбаси ... з "Ковельсільмашу" // Волинь. - 1995. - 16 берез.

Богданьок В. "Ковельсільмаш" пробивається на американський ринок // Волинь. - 1995. - 7 берез.

Богданьок В. У конвульсіях кризи: Що відбувається на "Ковельсільмаші" // Волинь. - 1993. - 11 лют.

Грибовицький В. Акціонерне товариство "Ковельсільмаш" // Нар. трибуна. - 1991. - 2 листоп.

Дмитрієва Н. Хоч важкий нині час, на плаву "Ковельсільмаш"...// Мол.Волинь. - 1994. - 5 січ.

Келітула І. "Ковельсільмаш" тихцем продають Росії? // Нар. трибуна. - 1995. - 14 берез.

Пам"ятні дати - карби життя // Робітн. слово. - 1991. - 26 груд.

Потапенко Г. Ковельський проект у Лондоні // Волинь. - 1995.- 27 трав.

x x
x

Прошлое настоящее. будущее: Адрес опыта: Ковельский завод сельскохозяйственных машин им. 50-летия СССР: Буклет. - Луцьк,1989.

27 ГРУДНЯ

15 років від дня здачі в експлуатацію Луцького заводу великопанельного домобудування /1981/

27 грудня 1981 р. завершено будівництво Луцького заводу великопанельного домобудування. Основна продукція підприємства - панелі,

залізобетонні конструкції для будівництва житлових будинків. Підприємство працює на місцевій сировині.

Література;

Берекета Б. Котедж за два місяці // Голос України. - 1992. - 19 верес.

Буде акціонерним товариством // Нар.трибуна. - 1993. - 2 жовт.

Вайман Р.О. "Економіка - найважливіша політика" // За єдність.- 1991. - 9 лют.

Кузьмін В. В єдиному ритмі: Фоторепортаж // Мол.Волинь. - 1992. - 5 черв.

Осауленко Л. Не хочеш жити - примусимо: Декілька інтерв"ю на тему банкрутства [в т.ч. з директором заводу великопанельного домобудування Р.Вайманом] // Нар.трибуна. - 1993. - 24 листоп.

Чуб І. Філософія власника // Віче. - 1995. - 7 лип.

28 ГРУДНЯ

20 років від дня введення в дію першої черги Нововолинського заводу спеціального технологічного обладнання /1975/

28 грудня 1975 р. здано в експлуатацію першу чергу Нововолинського заводу спеціального технологічного обладнання. Споруджений при участі країн - членів РЕВ. Основна продукція - прилади для автоматизації трудомістких процесів в електротехнічній промисловості. На його базі у 1989 р. створено науково-виробниче об"єднання "Оснастка". У зв"язку з розпадом РЕВ та порушенням економічних зв"язків працює з великими перебоями.

Література:

Арсеник Л. Вони - творці машин // Нар.рада. - 1993. - 25 верес.

Арсеник Л., Зінченко О. Чи можна боротися з кризою? // Волинь.- 1994. - 15 лют.

Доманський О. ВО "Оснастка" - проблеми, можливості, вигадки // Нар.рада. - 1994. - 5, 12 жовт.

Зінченко О. "Оснастка" допоможе шахтарям: Про це вирішено на міністерській зустрічі в Нововолинську // Волинь. - 199[illegible]. - 7 берез.

Зінченко О. В "Остастці" новий директор // Волинь. - 1995. - 21 січ.

Івченко Г. Зв"язок - премії // Робітн.газ. - 1990. - 3 лип.

Камишникова Н. Коли закінчується мертвий сезон? // Нар.справа. - 1995. - 24 берез.

Калишникова Н. "Оснастка": дебати над прірвою // Нар.рада. - 1994. - 16 листоп.

Камишникова Н. Щоб зрушити "Оснастку", потрібен... скіпідар! // Нар.рада. - 1995. - 17 верес.

"На роботі треба потіти!" // Нар.рада. - 1995. - 15 берез.

Оренда з викупом // Рад.Волинь. - 1991. - 20 лют.

Потапенко Г. "Оснастка" має багато пропозицій // Волинь. - 1995. - 26 жовт.

Потапенко Г. "Оснастка": Тисячі замовлень з Японії та Китаю // Нар.трибуна. - 1995. - 3 листоп.

Стемковський В. Флагман промисловості йде на дно? // Віл.вісті. - 1994. - 30 верес.

30 ГРУДНЯ

50 років від дня введення в дію Луцької швейної фабрики /1945/

30 грудня 1945 р. стала до ладу швейна фабрика. На її базі у 1976 р. було створено швейне об"єднання "Волинь", до складу якого входили Луцька, Володимир-Волинська та Рівненська швейні фабрики. Основна продукція - дитячі костюми, чоловічі сорочки та костюми.

Література:

Вайда Г. Жодної години простою!: Луцьке швейне підприємство "Волинь" збільшило обсяг виробництва товарної продукції // Волинь.- 1992. - 15 серп.

Вайда Г. Позичка - не штука, та віддача мука: Більш як тисячний колектив Луцького швейного підприємства "Волинь" цього року майже не працював // Волинь. - 1995. - 27 квіт.

Герекета Б. Без кивань і нарікань працюють луцькі швачки і шиють добротні костюми // Голос України. - 1993. - 30 верес.

Кижара З. Партнер познается по поставкам // Правда Украины. - 1992. - 30 мая.

Якименко Н. Берите пример, мужчины! // Правда Украины. - 1993.- 8 апр.

940 Р О К І В

від дня народження Нестора-літописця, автора "Повісті временних літ" /1056/

У 1056 р. народився Нестор - давньоруський письменник, літописець, автор "Повісті временних літ", один з перших українських вчених. Був ченцем Києво-Печерського монастиря. Написав також "Читання про життя і згублення... Бориса і Гліба" /80-ті роки XI ст./, "Житіє Феодосія, ігумена Печерського" /бл.1091/. За свідченням історика В.Татіщева, Нестор-літописець побував у м.Володимирі на Волині з інспекцією єпіскопської кафедри і школи при ній.

Література:

Повість минулих літ // Літопис Руський - К., 1989. - С.1-178.

Історія української культури / За загал. ред. І.Крип"якевича.- К.: Либідь, 1994. - 356с.
Про Нестора-літописця - с.214-215.

Котляр М.Ф., Смолій В.А. "Світильники розуму" // Котляр М.Ф., Смолій В.А. Історія в життєписах. - К., 1994. - С.154-166.

Преподобний Нестор Літописець // Тисячоліття Православ"я на Волині. - Дубно, 1992. - С.141-142.

Слабошпицький М. Батько української історії // Слабошпицький М. З голосу нашої Кліо: Події і люди укр.історії. - К., 1993. - С.80-82.

Антонюк Я. Преподобний Нестор літописець // Слово правди. - 1992. - 20 жовт.

x x
x

Котляр М., Кульчицький С. Нестор // Котляр М., Кульчицький С. Шляхами віків: Довідник з історії України. - К., 1993. - С.39.

Нестор // Короткий довідник з історії України. - К., 1994. - [illegible]

420 Р О К І В

від часу завершення будівництва церкви Загорівського Різдво-Богородичного монастиря /1576/

У 1576 р. в с.Старий Загорів тепер Локачинського району, головний фундатор Різдво-Богородичного монастиря Петро Загоровський побудував нову кам"яну церкву і одноповерховий дерев"яний корпус для монахів. Монастир процвітав за рахунок сільськогосподарських робіт і торгівлі. У 1719 р. прийняв унію, яка панувала тут 120 років. В останній чверті XIX ст. церква була розписана в стилі, характерному для православ"я. Значних руйнувань завдала будівлям друга світова війна. У вересні 1943 р. тут відбувся бій вояків УПА з фашистськими окупантами. До 1953 р. східна частина монастиря використовувалася,як православна церква.

Література:

Загоровський Різдво-Богородицький чоловічий монастир // 1000-ліття православ"я на Волині. - Дубно, 1992. - С.111.

Кралюк М.П. Релігійно-просвітницька діяльність Загорівського монастиря в XVI ст. // Духовне відродження України: традиції і сучасність: Матеріали і тези міжнар. наук.-практ. конф. - Рівне, 1994. - С.193-194.

Сокол В.А. Загорівський монастир // Волинський календар, 1992. - Луцьк, 1991. - С.12.

Сокол В. Від предків до нащадків // Мол.ленінець. - 1990. - 8 верес.

Сокол В. З якого століття родом // Колг.правда. - 1988. - 14, 17, 19 трав.

Сокол В. Загорівський Різдво-Богородичний монастир // Нар. трибуна. - 1993. - 3 лют.

Сокол В. Православні монастирі Волині // Ком.правда. - 1991.- 17, 24 жовт.; 5, 12, 19 листоп.

Сокол В. Чудотворна ікона Загорівського монастиря // Колг. правда. - 1990. - 31 лип.

360 Р О К І В

від часу заснування Білостоцького монастиря /1635/

У 1635 р. волинський магнат Семен Гулевич Воютинський передав свою маєтність на будівництво православного монастиря з церквою у с.Білостоці, тепер Луцького району. Сам фундатор постригся у монахи і став першим ігуменом Білостоцького монастиря, у монашестві Сильвестр. Комплекс будівель монастиря і церкви Св.Михайла зводився як фортеця. Серед ігуменів монастиря відомі: Опанас Опоцький, Афанасій Падальський, Калiст Мороска, Феодосій Падальський. У кін. ХУП ст. – на поч. ХУШ ст. тут творив Йов Кондзелевич – український іконописець, представник волинської школи іконопису. З 30-х рр. ХУШ ст. монастир на 60 років став уніатським. На сьогодні від комплексу монастирських будівель залишилася лише Михайлівська церква.

Література:

Білостоцький монастир Чесного хреста // 1000-ліття православ"я на Волині. – Дубно, 1992. – С.115-116.

Рожко В. Білостоцький монастир // Слава праці. – 1990. – 15 листоп.

Сокол В. Православні монастирі Волині: Білостоцький Хрестовоздвиженський монастир // Нар.трибуна. – 1993. – 6 січ.

360 Р О К І В

від часу спорудження у с.Білосток Михайлівської церкви /1635/

У 1635 р. в с.Білосток, тепер Луцького району, побудована Михайлівська церква Білостоцького монастиря – одна з пам"яток української архітектури, де вперше була переосмислена схема трьохнефного преститтєвого давньоруського храму у досить своєрідну споруду, яка була використана як взірець для створення низки архітектурних шедеврів Придніпров"я та Чернігівщини.

Література:

Лесик А.В. Охрана и рациональное использование памятников архитектуры. – Львов: Вища шк., 1987. – 125с.
Про Михайлівську церкву – с.45.

Михайловская церковь // Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР. - К., 1985. - Т.2. - С.89.

350 РОКІВ

від часу заснування жіночого Могилянського монастиря /1646/

У 1645 р. в с.Могильному, тепер Жовтневе Володимир-Волинського району, відкрито жіночий монастир. Заснований на багаті пожертвування і записи каштеляна, а потім воєводи Київського Адама Киселя.

Література:

Могилянський жіночий монастир /або Попів Млин колишнього Володимирського повіту/ // 1000-ліття православ"я на Волині. - Дубно, 1992. - С.117.

Сокол В. Могилянський жіночий монастир // Нар.трибуна. - 1993.- 28 серп.

225 РОКІВ

від часу спорудження у с.Вишеньки дерев"яного костьолу /1771/

У 1771 р. в с.Вишеньки, тепер Рожищенського району, побудовано костьол - один з двох дерев"яних костьолів України. Костьол трьохнефний, з нартексом та двома трьохярусними баштами на головному фасаді. Його план, об"ємнопросторова структура вирішені за принципом кам"яних костьолів. Інтер"єр пам"ятника архітектури зберігає різьблення по дереву та інші види декоративного оздоблення.

Література:

Костел, 1771 // Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР. - К., 1986. - Т.2. - С.103.

Капітула І. Унікальна пам"ятка архітектури // Нар.трибуна. 1994. - 27 серп.

225 Р О К І В

від дня народження А.Фелінського /1771-1820/- польського письменника і педагога

У 1771 р. в м.Луцьку народився Алоізій Фелінський – польський поет, драматург, педагог, перекладач. Закінчив Базиліанський колегіум у м.Володимирі на Волині. У 1794 р. під час польського повстання був секретарем у канцелярії Тадеуша Костюшка. З 1819 р. займав посаду ректора Кременецького ліцею. Літературну діяльність розпочав з перекладів Руссо та Вольтера. Найвідоміші твори – історична трагедія "Барбара Радзивіл" /1811/, "Гімн в річницю проголошення Королівства Польського" /1816/ та ін.

Література:

История польской литературы: В 2т. Т.1. – М.: Наука, 1968. –

Про А.Фелінського – с.150.

Фелинский Алойзи // Крат. лит. энциклопедия. – М., 1972. – Т.7. – Стб. 926-927.

Фелінський Алойзи // Літературна карта Волині: Бібліогр. покажч.- Луцьк, 1988. – С.17.

140 Р О К І В

від дня народження М.І.Теодоровича /1856-30-ті рр. XX ст./ – історика-краєзнавця, церковного діяча

У 1856 р. в м.Гродно народився Микола Іванович Теодорович – історик-краєзнавець Волині, церковний діяч, співробітник Волинського єпархіального історико-статистичного комітету. У 1883-1899 рр. працював викладачем Волинської духовної семінарії у м.Кременці. Автор фундаментальних праць "Историко-статистическое описание церквей и приходов Волынской епархии", т.1-5 /1888-1903/, "История первоначального устройства Волынской духовной семинарии" /1900/.

Література:

Теодоровичъ Н.И. Волынская духовная Семинария: История первоначального устройства и подведомственных ей духовных училищ. – Почаев, [illegible]. – 1023с.

Теодорович Н.И. Город Владимир-Волынской губернии в связи с историей Волынской епархии: В память девятисотлетнего юбилея Волынской Епархии. - Почаев, 1893. - 259с.

Теодорович Н.И. Историко-статистическое описание церквей и приходов Волынской епархии. - Почаев: Тип. Почаево-Успен. Лавры, - 1888-1903. - Т.1-5.

Гнатюк-Сосна Л. "Волинські епархіальні відомості" як джерело вивчення релігійної ситуації на Волині // Волинь і Волинське задубіжжя: Тези доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф. - Луцьк, 1994. - С.62-64.

Михайлюк О.Г. Історія Волині на сторінках газети "Волынские епархиальные ведомости" // Шоста Всеукраїнська наукова конференція з історичного краєзнавства. - Луцьк, 1993. - С.382-383.

120 РОКІВ

від часу видання альбому Олени Пчілки "Український народний орнамент" /1876/

У 1876 р. в м.Києві Олена Пчілка видала унікальну працю "Український народний орнамент" /зразки вишивання, ткання і писанок/, роботу по збору яких вона почала на Волині. Вона складалася з 30 великих таблиць з передмовою про наукове значення зібраного матеріалу. Була високо оцінена науковою громадськістю, принесла Олені Пчілці славу першого в Україні знавця цього давнього й самобутнього мистецтва. Пізніше вона перевидала збірку під назвою "Українські узори", яка витримала за її життя п"ять видань.

Література:

Ощуркевич О.Ф. Питання народознавства у творчій концепції Олени Пчілки // Шоста Всеукраїнська наукова конференція з історичного краєзнавства. - Луцьк, 1993. - С.459-460.

Шевчук В.А. Видатні українські етнографи, що вивчали Південну Волинь в XIX - на поч. XX ст. // Велика Волинь: минуле й сучасне: /Матеріали міжнар. наук. краезн. конф./. - Хмельницький, 1994. - С.67-71.

Іваненко В.Г.Олена Пчілка як дослідниця народного мистецтва // Нар.творчість та етнографія. - 1989. - № 6. - С.69-77.

110 РОКІВ

від часу виходу збірника Олени Пчілки "Думки-мереженки" /1886/

У 1886 р. в м.Києві надрукована перша і єдина збірка поетичних творів Олени Пчілки "Думки-мереженки". До неї увійшли поезії, написані у 1881-1885 рр. Поетеса згадувала: "До часу проживання нашого в Колодяжному припадають перші мої спроби в поезії... пізніше зібрала я їх і видрукувала окремою книжечкою "Думки-мереженки". У збірці особливо відрізняється щирим ліричним почуттям і конкретністю поетичного малюнку вірш "Волинські спогади", у якому слова палкої любові до краю, де пройшли найкращі роки життя письменниці.

Література

Пчілка Олена. Із збірки "Думки-мереженки" // Пчілка Олена. Твори. - К., 1988. - С.28-48.

Пчілка Олена. Із збірки "Думки-мереженки" // Пчілка Олена: Твори. - К., 1971. - С.351-375.

Вишневська Н. Олена Пчілка // Пчілка Олена. - Твори. - К., 1988. - С.5-25.
Про збірку поезій "Думки-мереженки" - с.13-15.

Шаблiовський Є., Ставицький О. Олена Пчілка // Пчілка Олена. Твори. - К., 1971. - С.3-26.
Про збірку Олени Пчілки "Думки-мереженки" - с.23-25.

Дрофань Л. Олена Пчілка: /Спроба осмислення творчого доробку письменниці/ // Укр.мова і літ. в шк. - 1990. - № 10. - С.83-87.

Камінчук О. Образний світ лірики Олени Пчілки // Укр.мова і літ. в шк. - 1993. - № 10. - С.56-58.

80 РОКІВ

від дня народження В.В.Ізмайлова /1916-1943/ - одного з керівників Луцького антифашистського підпілля

У 1916 р. в м.Змiїногорську Алтайського краю /Росія/ народився Віктор Васильович Ізмайлов - один з керівників Луцького антифашистського підпілля, яке діяло в роки Великої Вітчизняної війни. Підпілля згуртувало біля 30 чоловік. Вони збирали розвідувальні дані,

закликали населення до боротьби з ворогом, підтримували зв"язок з партизанськими загонами, що діяли на Волині. В.В.Ізмайлов загинув 7 липня 1943 р. під Ківерцями.

Література:

З довідки Луцького міськкому обкому КП/б/У про діяльність антифашистського підпілля під час тимчасової окупації міста німецько-фашистськими загарбниками // Луцьку 900 років, 1085-1985: Зб. док. і матеріалів. - К., 1985. - С.143-146.

Ілляшенко Я., Михайлюк О., Оксенюк Р. Луцьк: Іст.-краезн.нарис. - Львів: Каменяр, 1974. - 53с.

Михайлюк О.Г., Кічий І.В. Історія Луцька. - Львів: Світ, 1991.- 186с

Про В.В.Ізмайлова - с.128.

Лукін О. Герої похмурих і суворих років // Рад.Волинь. - 1965.- 27,29 черв.

70 Р О К І В
від часу заснування газети "Українська Нива" /1925/

У 1925 р. засновано газету "Українська Нива". Її редакція була перенесена з Варшави до Луцька, нею керував Петро Певний. Навколо газети гуртувалися колишні петлюрівці, які пропагували ідею польсько-української співпраці. Вона висвітлювала різноманітні сторони українського життя на Волині, мала широке представництво у повітах.

Література:

Гаврилюк О.Н. Суспільно-політична історія Волині 1927-1932 років // Минуле і сучасне Волині: Краєзнавство: історія, здобутки, перспективи. - Луцьк, 1992. - С.65.

Гаврилюк О.Н. "Українська нива" про суспільно-політичне життя Волині кінця 20-х - початку 30-х років // Минуле і сучасне Волині: Проблеми джерелознавства. - Луцьк, 1994. - С.134-135.

Гаврилюк С.В., Гаврилюк О.Н. Часопис "Українська нива" про діяльність Товариства імені Петра Могили // Минуле і сучасне Волині: Проблеми джерелознавства. - Луцьк, 1994. - С.135-137.

40 РОКІВ

від часу створення Волинської організації самодіяльних композиторів /1958/

У 1958 р. створена Волинська організація самодіяльних композиторів. Вони багато і плідно працювали, збираючи й обробляючи місцевий пісенний фольклор. Результатом їх роботи став збірник "Пісні Волині" /1970/. Члени організації створили немало вокальних та інструментальних творів. Високо оцінені хорові твори Б.Герасимчука, популярністю користуються пісні М.Степанишина, С.Кривенького, О.Каліщука, М.Буковського та ін.

Література:

Історія Волині: З найдавніших часів до наших днів. - Львів, 1988. - 238с.

Про створення організації самодіяльних композиторів - с.24.

Залик Н. Музика його душі // Волинь. - 1995. - 31 серп.
Про композитора Б.Герасимчука.

В Олекси з "Олекси" - ювілей // Віче. - 1995. - 24 лют.
Про самодіяльного композитора Онишка О.

Живи пісне: Терни і зорі Олександра Каліщука // Нар.трибуна.- 1991. - 15 трав.

Левчук З. Полудневе проміння життя // Горохів.вісник. - 1991. 17 квіт.

Про самодіяльного композитора з с.Вільхівка Горохівського району С.Д.Кривенького.

Сидько Б. Віч-на-віч з роялем // Мол.Волинь. - 1993. - 11 січ
Про самодіяльного композитора з м.Володимира-Волинського С.Шишкіна.

Філатенко А. Звітують волинські композитори // Рад.Волинь. - 1990. - 30 берез.

Підписано до друку 31.01.96
Формат 60х84 1/16. Друк. аркушів 5,25
Зам. 208 Тираж 100

Волинська обласна друкарня
м. Луцьк пр Волі, 27